ထိုင်းနိုင်ငံ၏ လူ့Aဖွဲ့Aစည်းဖြစ်တည်လာပုံ နဲ့ ဘုရင်မျိုးဆက်ဖြစ်လာပုံ၊ Aပ်ခ ျုပ်ပုံ နဲ့ Aပြုသဘောဆောင် စေ့စပ်လွယ် ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားလာပုံ

တိုင်လူမျိုး စလာပုံ (ယခု ထိုင်းလူမျိုး)

ထိုင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် စီယံ နိုင်ငံ ဖြစ်လာပုံကို ကြည့်လျှင် လန်နာ (Lanna)ခေတ် နဲ့ ဆူကိုထိုင်း (Sukothai) ခေတ်ကို ပြန်လည် ကြည့်ရမည်ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုခေတ်နှစ် ခေတ်မတိုင်မီ Tai စကားကို သုံးတဲ့လူမျိုး(ထိုင်းလူမျိုးAစ)ဖြစ်တည်လာပုံမှာ မြောက်ပိုင်း ဗီယက်နမ်မှာရှိတဲ့ ဒိန်ဘီယမ်ဖူး နေရာကနေ တိုင်လူမျိုးတွေ ဆင်းသက်လာတာကို Aခုခေတ် ပညာရှင်တော်တော်များများ ယုံကြည်လက် ခံထားပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်ထောင် ကျော်ကျော်က Aဒီ ဒိန်ဘီယမ်ဖူးနေရာကနေ တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း နဲ့ တရုတ်ပြည် Aနောက်တောင်ပိုင်း၊ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း၊ Aိန္ဒိယပြည် Aရှေ့မြောက်ပိုင်း ၊ လာAို နဲ့ ယခု ထိုင်းနိုင်ငံတို့ဆီ Aခြေချဖို့ ရွှေ့ပြောင်း ရောက်ရှိလာ ကြပါတယ်။ တိုင်လူမျိုးတွေဟာ မြစ်ကမ်းပါးနဲ့နီးတဲ့ ဒေသတွေမှာ Aခြေချနေထိုင်ကြဖို့ Aရှေ့တောင်Aာရှဒေသတွင်းကို Aစုလိုက် ရောက်ရှိလာကြတယ်။ သူတို့ Aဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းက လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းပါပဲ။ တိုင်လူမျိုးတွေ၏ ဘာသာကိုးကွယ်မှုက Aစပိုင်းမှာ animism ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးဦး မွန်၊ ခမာ လူမျိုးတွေ နဲ့ မတွေ့ခင်Aထိ Aဒီ ဘ ာသာကို ကိုးကွယ်ပါတယ်။ သူတို့ Aပ်ချုပ်မှုပုံစံက ရွာသူကြီး Aပ်ချုပ်မှုပုံစံကနေ Aစပြုပါတယ်။ ထိုင်းလို m?ang လို့ခေါ်ပါတယ်။ ပထမ cAဒီ ရာစုနှစ်လောက်မှာ တိုင်လူမျိုးတွေဟာ လူမျိုးကြီး မွန်၊ ခမာ လူမျိုးတွေ နဲ့ စတင်တွေ့ထိပါတယ်။ နောက် Aဒီလူမျိုးတွေ ဆီကနေ ဘာသာစကားတစ်ချို့၊ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ချို့ နဲ့ ဘာသာရေးကို ရရှိကြတယ်။ ပြုလွယ်ပြင်လွယ် လက်သင့်ခံလွယ်သော တိုင်လူမျိုးတွေဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်လူမျိုးတွေ ရဲ့ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ရင် Aိန္ဒိယလူမျိုးတွေ လည်းAခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြ တာတွေရှိခဲ့တော့ သူတို့ဆီက နေ ဟိန္ဒူ Aယူ ဘာသာရေးပုံစံ ကိုးကွယ်မှုလည်းရှိခဲ့ပါတယ်။ cAဒီ ၆ ရာစု ကနေ cAဒီ ၉ ရာ စု လောက်မှာ မွန်တွေတည်ထောင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ မွန်နိုင်ငံတော်တွေ မြန်မာပြည်တောင်ပိုင်းနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံ တောင်ပိုင်းဒေသတွေမှာ စည်ပင်ဝပြောစွာ ဖြစ်တည်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒွါယာဝတီ(Dvaravati period) ခေတ်က မွန်နိုင်ငံတော်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာပြောရရင် ယခုဘန်ကောက်နဲ့ ကပ်လျက် ပထုန်ထာနီ (Pathumthani province)ဒေသဟာ မွန်လူမျိုး တွေပိုင်ဆိုင်ခဲ့တဲ့ နေရာဒေသ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တိုင်လူမျိုးတွေဟာ တစ်စတစ်စ နေရာချဲ့ထွင်ခဲ့ ကြတယ်။ ချင်းမိုင် (ယခု Chiang Mai မြို့၊ ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ဒုတိယ မြို့တော်ဖြစ်ပါတယ်။) နဲ့ လာAိုနိုင်ငံ Aရှေ့မြောက်ဒေသ Aထိ ချဲ ့ထွင်ခဲ့ကြတယ်။ တောင်ပိုင်း ကုန်တွင်းပိုင်း ရှေ့တောင်Aာရှဒေသတွင်းကို နေရာချဲ့ထွင်လာရာ ခမာလူမျ ိုး (Cambodians ကမ်ပူးချား လူမျိုး) နဲ့ ထိတွေ့တယ်။ cAဒီ ၉ ရာစု နဲ့ ၁၃ ရာစု Aတွင်းမှာ ခမာ လူမျိုးတေ ွဟာလည်း သူတို့ နယ်ပယ်ကို ချဲ့ထွင်ခဲ့ကြတယ်။ ယခု ပိုင်ဆိုင်တဲ့ Aန်ကော Aထိ (Angkor) ဖြစ်ပါတယ်။ ခမာ ဘုရင် ဂျာရာဝါမန်-၇- (Jayavarman VII – 1881 to 1220) လက်ထက်မှာ သူ့ရဲ့ A င်ပါယာကို ယခုခေတ် ထိုင်းနိုင်ငံ တဝက်လောက်A ထိ ချဲ့ထွင်ခဲ့ပါတယ်။ တိုင်လူမျိုးတွေဟာ cA ဒီ ၁၃ ရာစုလောက်A ထိ စုစုစည်းစည်း မရှိခဲ့သေးပါ။ သို့ပေမယ့် မွန် နဲ့ ခမာ လူမျိုးတွေဆီကနေ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာ စာပေတစ်ချို့ နဲ့ ကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာကို လက်ခံရယူခဲ့ကြတယ်။ cA ဒီ ၁၃ ရာစုနှစ်လောက်မှာ မွန် နဲ့ ခမာ နိုင်ငံတော်တွေကို စတင် ဖိA ားပေးနိုင်လောက်တဲ့ A င်A ားနဲ့ A ဘက္ကာရရှိ စုဆောင်းနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ တိုင်လူမျိုးတွေဟာ သူတို့ ဩဇာ သက်ရောက်ဖို့ A တွက် မွန်၊ ခမာ နိုင်ငံတော်တွေကို ဖိA ားပေးလာနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ နောက် တိုင်လူမျိုးတွေဟာ ကျောက်ဖရား မြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက်မှာ A ခြေချပြီး၊ တိုင်လူမျိုးတွေ A ုပ်ချုပ်တဲ့ ဒေသA ဖြစ် ထူထောင်နိုင် ခဲ့တယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံ တောင်ပိုင်းဒေသ မလေးကျွန်းဆွယ်ဒေသA ထိချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ ကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာဟာလည်း မွန်၊ မခာ လူမျိုးတွေနဲ့ ထိတွေ့ပြီးနောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာကို လက်ခံ ကိုးကွယ်လာခဲ့ကြတယ်။ နောက် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာပုံစံဟာ နခုန်စီသမာရပ် (Nakhon Si

Thammarat ဒေသ၊ ယခု ထိုင်းနိုင်ငံ) ကနေ တိုင်လူမျိုးတွေ A ုပ်ချုပ်တဲ့ ဒေသတွေကို ရောက်ရှိပြန့်နှံ့လာခဲ့တယ်။ ေA ဒီ ၁၃ ရာစု မှာ တိုင်လူမျိုးတွေရဲ့ ပထမဆုံး ဆူကိုထိုင်း နိုင်ငံတော်တည်ထောင်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဆူကိုထိုင်းခေတ် တတိယမြောက် A ုပ်ချုပ်သူ ဘုရင် ရမ်ခဟန် (Ramkhamhaeng: 1279-98) လက်ထက်မှာ နိုင်ငံတော်ကို တောင်ပိုင်း နခုန်စီသမာရပ် နဲ့ ယခုထိုင်းနိုင်ငံ A နောက်ပိုင်း မြန်မာပြည်A ရှေ့ပိုင်း A စပ်၊ ယခု ခေတ်လာA ိုနိုင်ငံ လုံပရာဘန် (Luang Prabang) A ထိ ချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ဘုရင် ရမ်ခဟန် လက်ထက်မှာ သူ့နိုင်ငံနဲ့ ကပ်လျက် နယ်ပယ်ဒေသတွေ တော်တော်များများကို သူ့ဩဇာခံA ဖြစ် လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဘုရင်ရမ်ခဟန်လက်ထက် ေA ဒီ ၁၂၈၂ လောက်မှာ ပထမဆုံးသော ထိုင်းစာကို ကျောက်ထက် A က္ခရာ တင်နိုင်ခဲ့တယ်။ ခမာလူမျိုးတွေရဲ့ A သံ၊ သရ ဗျည်းနဲ့ ရေးသားမှုပုံစံတော်တော်များများကို ကူးယူမွေးစား A သုံးပြုနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ခမာ စာနဲ့ ထိုင်းစာဟာ တော်တော် စင်တူနေတာပါ။ ပြောဟန်၊ ရေးဟန်ရော ၅၀ ရာနှုန်းခန့် တူပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ပထမဆုံး ဆူကိုထိုင်းခေတ်ဟာ စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ပါတယ်။ ဆူကိုထိုင်း ခေတ်ဟာ A နှစ် နှစ်ရာလောက် ကြာမြင့်ခဲ့ပါတယ်။ တိုင်လူမျိုးတွေA ုပ်ချုပ်တဲ့ ဆူကိုထိုင်းခေတ်ဖွံ့ဖြိုးနေစဉ်မှာပဲ ယခုထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှာ တိုင်လူမျိုးဖြစ်တဲ့ ဘုရင် မန်ဂရိုင် (၁၂၉၂ မှ ၁၃၁၇၊ ချင်းမိုင်) ဟာ မွန်နိုင်ငံတော်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ Haripunjaya ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။ နောက် ချင်းမိုင် မြို့တော်သစ်ကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဘုရင် မန်ဂရိုင်ပြီး လန်နာဘုရင်လက်ထက်မှာ တိုင်လူမျိုးတွေရဲ့နိုင်ငံတော်ဟာ ဩဇာကြီးမားတဲ့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတော်A ဖြစ် မြင့်မြင့်မားမားရပ်တည်နိုင်ခဲ့တယ်။ ၁၆ ရာစုလောက်မှာ တော့ မြန်မာတို့ရဲ့ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်မှုကို ခံခဲ့ရတယ်။ မြန်မာဘုရင်ရဲ့ ဩဇာ သက်ရောက်တဲ့ နယ်ပယ်A ဖြစ် လျောကျသွားခဲ့တယ်။ ၁၉ ရာစု လောက်A ထိ မြန်မာ လက်ေA ၁က်ခံဒေသ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ မြန်မာသိမ်းပိုက်နယ်မြေကို A ယုဒ္ဓယခေတ် A လယ်ပိုင်း လောက်မှာ မြန်မာဆီမှ ပြန်လည် သိမ်းပိုက် ရယူနိုင်ခဲ့တယ်။

A ယုဒ္ဓယ ခေတ် (၁၃၅၀ မှ ၁၇၆၇)

A ယုဒ္ဓယနိုင်ငံတော်ကို ၁၅ ရာစုနှစ် A လယ် ကျောက်ဖရားမြစ်ရဲ့ဘေးမြေပြန့် ဒေသ (ယခု ဘန်ကောက်ရဲ့ မြောက်ပိုင်းနဲ့ ၅၅ မိုင်ဝေးတဲ့ A ယုဒ္ဓယနယ်) မှာ တည်ထောင်နိုင်ခဲ့တယ်။ A ယုဒ္ဓယ ခေတ်ဟာ A နှစ် ၄၀၀ လောက် ကြာမြင့်ခဲ့တယ်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတော် A ဖြစ် ဝံ့ထည်စွာရပ်တည် နိုင်ခဲ့တယ်။ ၁၅၆၉ ခုနှစ်မှာ တောင်ငူခေတ် ဘုရင် ဘုရင့်နောင် ဟာ A ယုဒ္ဓယကို သူ့လက်ေA ၁က်ခံ နိုင်ငံတော် A ဖြစ် သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဘုရင့်နောင်ဟာ A ခုA ထိ ထိုင်းလူမျိုးတွေလေးစားကိုးကွယ်တဲ့ ဘုရင်တစ်ပါးပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူဟာ သိမ်းပိုက်ပြီး၊ A ယုဒ္ဓယ နိုင်ငံတော်ကို ဖျက်လိုဖျက်ဆီး မလုပ်ခဲ့ပါ။ ဘုရင့်နောင်ဟာ A ယုဒ္ဓယကို စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးေA ၁င် လုပ်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ မြှောက်စားသင့်သူကို မြှောက်စား ချီးမြှောက်သင့်သူကို ချီးမြှောက်ခဲ့တယ်။ ဘုရင်နောင်ဟာ တိုင်းတစ်ပါးဘုရင်ဖြစ်ပေမယ့် ဘာသာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ထိုင်းလူ့A ဖွဲ့ A စည်းကို A ကျိုးပြုခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ယခုခေတ် ခေတ်ပညာတတ် ထိုင်းလူမျိုးတွေက လေးစားကြည်ညိုကြတယ်။ A ယုဒ္ဓမင်းသားနေရစ်စွမ် လက်ထက်မှာ မြန်မာဘုရင်ဆီမှ A ယုဒ္ဓယကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရယူနိုင်ခဲ့တယ်။ (နေရစ်စွမ်ဇာတ်ကားကို ကြည့်ဖို့တိုက်တွန်းပါတယ်။) မြန်မာဘုရင် A လောင်းဘုရားဦးေA ၁င်ဇေယျ လက်ထက် ၁၇၆၇ ခုနှစ်မှာ A ယုဒ္ဓယဟာ စေတီပုထိုး၊ သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုA မွေA နှစ် တွေကို ဖျက်ဆီးခံလိုက်ရတယ်။ A လောင်းဘုရား ဦးေA ၁င်ဇေယျကို ထိုင်းလူမျိုးတော်တော်များက မုန်းတယ်။ A ယုဒ္ဓယနိုင်ငံတော်ကို ဖျက်ဆီးခဲ့လို့ပါပဲ။

တုန်ဘူရီခေတ် နဲ့ A စောပိုင်းဘန်ကောက် ခေတ်

A ယုဒ္ဓယဟာ မြန်မာလက်ေA ၁က်ရောက်ပြီး ဖျက်ဆီးခံလိုက်ရပြီးနောက်ပိုင်း တပ်မှူးတဦး ဖြစ်တဲ့ တက်ဆင် (Taksin) ဟာ ၁၇၆၇ ခုနှစ်မှာပဲ သူ့ ရဲ့ ပထမဆုံးတော်မြို့တော် ဖြစ်တဲ့ တုန်ဘူရီ (Thonburi: ယခုဘန်ကောက်

ကျောက်ဖရားမြစ်ဘေးမှာ တည်ရှိသည်။) ကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး တိုင်လူမျိုး ဘုရင် A နေဖြင့် စတင်Aုပ်ချုပ်တယ်။ ဘုရင် တက်ဆင် လက်ထက်မှာပဲ မြန်မာဘုရင် သိမ်းပိုက်ထားတဲ့ နယ်ပယ်ဒေသတွေကို ပြန်လည်ရယူနိုင်ခဲ့တယ်။ သူဟာ တိုင်လူမျိုးစစ်စစ်တော့မဟုတ်ပါ။ တရုတ်သွေးတဝက်ပါသော ဘုရင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့လက်ထက်မှာ တရုတ်လူမျိုးA ခြေချနေထိုင်သူတွေ တိုးပွားများပြားလာခဲ့တယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံသမိုင်းမှာ တိုက်ရေး၊ ခိုက်ရေးမှာ A လွန်တက်ကြွ၊ ထက်မြက်သော ဘုရင်တပါးA ဖြစ်လူသိများတဲ့ဘုရင်တပါးလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ၁၇၈၂ ခုနှစ် မှာ စိတ်ဝေဒနာ၊ စိတ်ဖေါက်ပြန်တဲ့ ဘုရင်A ဖြစ်နဲ့ ထင်ရာလုပ် Aုပ်ချုပ်နေလို့ သူ့ရဲ့ တပ်မှူးတပါးဖြစ်တဲ့ ကျောက်ဖရားချက်ကရီ (တိုင်လူမျိုး) မှ ဖြုတ်ချကွပ်မျက်လိုက်တယ်။ ကျောက်ဖရားချက်ကရီ ဟာ ပထမမြောက် ရာမဘုရင် A ဖြစ် တင်မြောက်ခံရတယ်။

ချက်ကရီ ဘုရင်မျိုးဆက် နှင့် A စောပိုင်းဘန်ကောက်

ပထမမြောက် ရာမ ဘုရင်ဟာ ၁၇၈၂ မှ ၁၈၀၉ ခုနှစ်ထိ Aုပ်ချုပ်တယ်။ သူ့ရဲ့ မြို့တော်ကို ကျောက်ဖရားမြစ်ဝှမ်းမှ ယခုဘန်ကောက်မြို့နန်းတော်ကို ရွှေ့ယူခဲ့တယ်။ ၁၇၈၅ ခုနှစ်မှာ မြန်မာဘုရင်ရဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ ထိုးစစ်ဆင်မှုကို ခံရတယ်။ မနည်းပြန်လည်ခုခံခဲ့ရတယ်။ ၁၈၂၀ ခုနှစ်ကျော် A ထိ မြန်မာ ဘုရင်တွေရဲ့ ကြိုးကြားကြိုးကြားထိုးစစ်ဆင်မှုကိုခံရတယ်။ ဒုတိယမြောက် ရာမဘုရင်ပြီး တတိယမြောက် ရာမဘုရင်လက်ထက်မှာ ၁၈၂၄ ခုနှစ်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံနဲ့ A င်A ားသူမသာကိုမသာဖြစ်တဲ့ မြန်မာကို A ဂ်လိပ်က ထိုးဖောက် ကျူးကျော်တာကို သိတဲ့A ခါမှာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံ (ထိုင်းနိုင်ငံ)ကို တိုက်ခိုက်လာမှာ စိုးရိမ်တဲ့A တွက် A ဂ်လိပ်နဲ့ ၁၈၂၆ ခုနှစ် ဘာနေ စာချုပ် (Burney Treaty) ကို ချုပ်ဆိုခဲ့တယ်။ ကုန်သွယ်ရေး စာချုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ တတိယမြောက် ရာမ ဘုရင်ရဲ့ ချင့်ချိန်စဉ်းစားတွေးခေါ်ပြီး လုပ်ခဲ့တာကို ချီးကျူးရမယ်ဖြစ်ပါတယ်။ စတုတ္ထမြောက် ရာမဘုရင်ဖြစ်တဲ့ ဘုရင် မွန်ကွတ် (King Mongkut: ၁၈၅၁ မှ ၁၈၆၈) လက်ထက်မှာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံတော် (ထိုင်းနိုင်ငံ)ဟာ စတင်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာတယ်။ ၁၈၅၅ ခုနှစ်မှာ ဗီတိုရိယ ဘုရင်မရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ဆာ ဂျွန်ဘိုရင်း ဟာ (Sir John Bowring) ကုန်သွယ်မှုစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကို လျှော့ပေးဖို့၊ A ခွန် A တိုးလျှော့ပေးဖို့ နဲ့ A ဂ်လိပ် ဗီတိုရိယဘုရင်မရဲ့ A တိုင်ပင်ခံရုံးဖွင့်ဖို့ A တွက် ဘုရင်မွန်ကွတ်ကို ဖိA ားပေးခဲ့တယ်။ သူဟာ A ဂ်လိပ်ရဲ့ A င်A ားကြီးမှုကို ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်တဲ့ ဘုရင်ဖြစ်တာကြောင့် A ဂ်လိပ်နဲ့ A လျှော့A တင်း စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုကို လုပ်ယူပြီး ကုန်သွယ်ရေး စာချုပ်တခုကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့တယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံသမိုင်းမှာ ထင်ရှားတဲ့ ဘိုရင်းစာချုပ်(Bowring Treaty) ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုလိုကုန်သွယ်ရေးစာချုပ်တွေကို ဥရောပ A င်A ားကြီး နိုင်ငံတွေနဲ့ A မေရိကန် နိုင်ငံတို့နဲ့လည်းချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့တယ်။ ဘုရင်မွန်ကွတ်ဟာ ဆိုင်ရမ်နိုင်ငံ ရဲ့ကုန်သွယ်မှုကို A နောက်နဲ့ ဥရောပ နိုင်ငံတွေကို စတင်မိတ်ဆက် ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ A နောက်တိုင်းသား A တိုင်ပင်ခံနဲ့ A ထောက်တော်တွေကို သူ့ရဲ့ နိုင်ငံတော်Aုပ်ချုပ်မှုပိုင်းမှာ သင့်တော်ရာကို ခန့်ထားပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ A ဂ်လိပ် လူမျိုး မစ်A န်နာ လီယိုနိုဝန် ကို သူ့ရဲ့ သားတော်၊ သမီးတော်တွေကို A နောက်တိုင်း ဘာသာစကားစာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုကို သင်ယူဖို့ A တွက် ခန့်ထားခဲ့တယ်။ A ဂ်လိပ်လူမျိုး မစ်A န်နာ ဟာ ဘုရင်မွန်ကွတ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာAုပ် ကို ထုတ်ဝေခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရင်မွန်ကွတ်ဟာ သင်္ချာ၊ လက်တင်ဘာသာရပ် နဲ့ နက္ခတ်ဗေဒကို လေ့လာလိုက်စားခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ A သက်A ရွယ် ၄၆ နှစ်ကျမှ စတုတ္ထမြောက် ရာမဘုရင်ဖြစ်လာတဲ့သူပါ။ ဘုရင်မဖြစ်မီမှာ သူဟာ ရဟန်းဘောင်မှာ ၂၆ နှစ်ကြာA ၁င် နေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓစာပေနဲ့ ဗုဒ္ဓA ဘိဓမ္မာကို ကောင်းကောင်းပိုင်နိုင် ကျွမ်းကျင်တဲ့ ဘုရင်တပါးပါ။ သူဘုရင်ဖြစ်လာတဲ့A ခါမှာ ထေရဝါဒပုံစံကို ယုံကြည်သက်ဝင်တဲ့ A တွက် ထိုင်းနိုင်ငံဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတော်A ဖြစ် ဝံ့ထည်စွာ သန့်စင်တဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာA ဖြစ်နဲ့ ယခုထက်တိုင် ရပ်တည်နေနိုင်ခဲ့တယ်။ ကျနော်တို့ မြန်မာပြည်မှာလို သံဃာယနာတင်တဲ့ပွဲလိုမျိုးလုပ်ခဲ့တဲ့ ပုံစံပါ။ သူဟာ ဘုရင်ကို ပြည်သူပြည်သားတွေက ဘုရားလိုကိုးကွယ်တာကို ကြိုးစားပယ်ဖျက်ခဲ့တယ်။ သာမာန်ပြည်သူ ပြည်သားတွေကို သူ့မျက်နှာကို ပထမဆုံး

ကြည့်ရှုခွင့်ပြုခဲ့သောဘုရင်လည်းဖြစ်တယ်။ ဘုရင် မွန်ကွတ်တိမ်းပါးတော့ သူ့ရဲ့သားတော် (၁၅ နှစ်A ရွယ်) မင်းသား ချူလာလောင်ကွန်းဟာ ဖခင်ရဲ့ ထီးမွေနန်းမွေကို ဆက်ခံရတယ်။ A သက်နှစ်ဆယ် A ရွယ်မပြည့်သေးတဲ့A တွက်ကြောင့် နန်းစောင့်နဲ့Aုပ်ချုပ်ပြီး၊ မင်းသား A သက်နှစ်ဆယ်ပြည့်တဲ့ ၁၈၇၃ ခုနှစ်မှာမှ ဘုရင် A ဖြစ် နဲ့ စတင်Aုပ်ချုပ်တယ်။ ပဉ္စမမြောက်ရာမဘုရင် ချူလာလောင်ကွန်း လက်ထက်မှာ လည်းပဲ A နောက်A င်A ၁းကြီးနိုင်ငံတွေရဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှု တွေကို ဆက်လက်ရင်ဆိုင်ရတယ်။ သူဟာ သူ့ဖခင်ဘုရင်ရဲ့ စေ့စပ်မှုပုံစံA တိုင်း လိုက်လုပ်ခဲ့တယ်။ ဘုရင် ချူလာလောင်ကွန်းဟာ ခေတ်ပညာတတ်ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်တာကြောင့် ခေတ်နဲ့ A ညီ ဆိုင်ရမ်နိုင်ငံတော်ကို ပြုပြင် Aုပ်ချုပ်တယ်။ သူ့လက်ထက်မှာ ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်၊ ပညာတတ်တဲ့လူငယ် မင်းညီမင်းသား တွေကို ကြီးမားတဲ့ Aုပ်ချုပ်မှုဌာနတွေမှာ Aုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲစေတယ်။ A`ဒီထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ မင်းသားကတော့ မင်းသား ဒန်ရွှန် ရာဂျာနုဘတ် ဖြစ်တယ်။ ဘုရင် ချူလာဟာ ပထမဆုံး ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံတော်ကို ဗျူရိုကရေစီပုံစံ၊ A နောက်တိုင်းပုံစံခေတ်မှီတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေကို ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ နောက် ကျွန်စနစ်ကို ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံမှ ပယ်ဖျက်ခဲ့တယ်။ တရားရုံးပုံစံတွေကို A နောက်တိုင်းပုံစံ ခေတ်မှီစွာ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ ခေတ်မှီ စာသင်ကျောင်းတွေ ဆောက်လုပ်မှု၊ ခေတ်မှီ ခရီးဝေးရထားလမ်းဖောက်လုပ်မှုတွေကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ ခေတ်မှီ ကြေးနန်းဆက်သွယ် ရေးလိုမျိုးတွေကို တည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ Aုပ်ချုပ်တဲ့ နှစ်မှာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံတော် (ထိုင်းနိုင်ငံ)ဟာ ခေတ်မှီ ဖွံ့ဖြိုးခဲ့လို့ သူဟာ ထိုင်းသမိုင်းမှာ A ကြီးကျယ်ဆုံးသော ပဉ္စမမြောက် ရာမဘုရင် A ဖြစ်ထင်ရှားနေတာပါ။ ဆဋ္ဌမမြောက် ရာမ ဘုရင် ဘာဂျီရာဘု (Rama VI: ruled 1910-25) နဲ့ သတ္တမမြောက် ရာမ ဘုရင် ပရာရှာဒီပေ့ါခ် (Rama VII: 1925-35) တို့ဟာ ပဉ္စမမြောက် ရာမဘုရင် ချူလာလောင်ကွန်း ရဲ့ ပေါ်လစီ ကို ဆက်လက် A ကောင်A ထည်ဖော်ခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်မှာ ဘုရင် ဘာဂျီရာဘု ဟာ သူ့ဖခင်နာမည် နဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ပထမဆုံး တက္ကသိုလ်ကို တည်ထောင်ခဲ့တယ်။ ချူလာလောင်ကွန်း တက္ကသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုင်းမှာ ထိုင်းလူမျိုးတွေ တန်ဖိုးထားတဲ့တက္ကသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဝင်ခွင့်ရဖို့လည်း ခက်ပါတယ်။ ဘုရင် ဘာဂျီရာဘု ဟာ ၁၉၂၁ ခုနှစ်မှာ တစ်တိုင်းပြည်လုံးမသင်မနေရ A ခြေခံပညာရေးကို ပြဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ A`ဒီ ဘုရင် ပြဌာန်းပေးခဲ့သော A ကျိုးကျေးဇူးကြောင့် မြို့နဲ့ ဝေးလံတဲ့ နယ်စွန်နယ်ဖျား A ခြေခံလူတန်းစား ထိုင်းလူမျိုးတွေ စာတတ်လာတာပါ။ တရုတ်လူမျိုးတွေ တစ်စတစ်စ ကြီးမားတဲ့ ထုထည်နဲ့ A ခြေချနေထိုင်လာခဲ့တဲ့ A တွက် ဘုရင် ဘာဂျီရာဘု ဟာ တရုတ်လူမျိုးတွေ A ခြေချမှုကို တားဆီးနိုင်တဲ့ A က်ဥပဒေ တစ်ခုပြဌာန်းခဲ့တယ်။ ဘာကြောင့် A`ဒီ ဥပဒေကို ပြဌာန်းခဲ့တာလဲဆိုတော့ တရုတ်လူမျိုး တော်တော်များများဟာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံ (ထိုင်းနိုင်ငံ) မှာ စီးပွားရှာပြီး ရလာတဲ့ ငွေကြေးဥစ္စာ A ရင်းA နှီးတွေကို တရုတ်ပြည်မကြီးမှာ ရှိတဲ့ သူတို့ ဆွေမျိုးတွေဆီကို ပို့ခဲ့တယ်။ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံမှာ ပြန်လည်ပြီး A သုံးပြုတာ မရှိခဲ့ဘူး။ ဆိုင်ယမ်(Siam) ရဲ့ A ရင်းA နှီး ဥစ္စာတွေဟာ တဘက်ကို ဆီးဆင်းသွားတာကို မြင်တဲ့A ပြင် ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံတော်ရဲ့ စီးပွားရေးမှန်သမျှကို တရုတ်လူမျိုးတော်တော်များများပိုင်ဆိုင်လာမှာကို လည်းမြင်လို့ A က်ဥပဒေကို ပြဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရင် ဘာဂျီရာဘု ဟာ ထိုင်းမျိုးချစ်ဝါဒကို ထိုင်းလူမျိုးတွေA တွင်း ကျယ်ပြန့်A ၁င် လုပ်ခဲ့တယ်။ သူရေးသား ခဲ့တဲ့ စာတွေမှာ ထိုင်းမျိုးချစ်ဝါဒကို ဖော်ကျူးရေးသားထားတဲ့ A ရေးA သားတွေကို တွေ့ရမှာပါ။ သူရေးသားတဲ့ စာတွေမှာ A မိက ဖောင်းပေးရေးသားမှုက နိုင်ငံ၊ ဘာသာသနာ နဲ့ ဘုရင် ကို သစ္စာစောင့်သိကြဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့A ရေးA သားတွေကို တွေ့ရမှာပါ။ ဆဋ္ဌမမြောက် ရာမဘုရင်ဟာ ကျည်းတပ် နဲ့ ရေတပ် A င်A ၁းကိုတိုးချဲ့ခဲ့တယ်။ A ပျော်တမ်း စစ်တပ်လိုဟာမျိုးကိုလည်းတည်ထောင်ပေးခဲ့တယ်။ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတွေ စစ်ပညာ ကို A ပျော်တမ်းA နေနဲ့ သင်ယူနိုင်ခဲ့တယ်။ Wild Tiger Corps A ဖွဲ့ကို တည်ထောင်ပေးခဲ့တယ်။ လွတ်လပ်တဲ့ A ပျော်တမ်း စစ်တပ် A ဖွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်မှာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံဟာ ပထမကမ္ဘာစစ်မှာ မဟာမိတ်A ဖွဲ့ဘက်ကနေ ရပ်တည်ခဲ့တယ်။ ဆိုင်ယမ်စစ်တပ်ကို မဟာမိတ်စစ်တပ်ကူဖို့A တွက်စေလွှတ်ခဲ့တယ်။ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ပြီးတဲ့ A ခါမှာ A နောက် A င်A ၁းကြီးတွေဖြစ်တဲ့ ပြင်သစ် နဲ့ A င်္ဂလိပ်တို့ထိန်းချုပ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်Aုပ်ချုပ်ခွင့် နယ်မြေတစ်ချို့ကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပြီး

ပြန်လည်ရယူနိုင်ခဲ့တယ်။ ဘုရင် ဘာဂျီရာဘုဟာ ၁၉၁၃ ခုနှစ် မှာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံသားတိုင်း မျိုးရိုးနာမည် ဆက်ခံစေရမယ်ဆိုတဲ့ A က်ဥပဒေကို ပြဌာန်းခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းနာမည်မှာ ဘယ်မျိုးရိုးက ဆင်းသက်လာသလဲ ဆိုတာကို လွယ်လင့်တစ်ကူသိနိုင်တယ်။ ဥပမာပြောရရင် Initial or given name and family name or surnames တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူက ဆိုင်ယမ်လူမျိုးတွေရဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို ခေတ်မှီတဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုဖြစ်ဖို့ A ၁းပေးခဲ့တယ်။ ကွမ်းစားတဲ့ A လေ့ကို ပယ်ဖို့ တိုက်တွန်းA ၁းပေးခဲ့တဲ့ ဘုရင်တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဆဌမမြောက် ဘုရင်ပြီး သူ့ရဲ့A ရိုက်A ရာကို ဆက်ခံတဲ့ သတ္တမမြောက်ရာမဘုရင် ပရာဂျာဒီပေါ့ခ် လက်ထက်မှာတော့ သူ့နောင်တော်ဘုရင် A သုံးA စွဲကြီးခဲ့မှုကြောင့် ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံစီးပွားရေး ကို A ကြီးA ကျယ် ထိခိုက်စေတော့တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့လက်ထက်မှာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဌာန တစ်ချို့ ဖြုတ်ပစ်လိုက်ရတယ်။ A လုပ်လက်မဲ့ဦးရေလည်း တိုးပွားလာတယ်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်ကတော့ ဆိုင်ယမ် (ခေါ်) ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးပျက်ကပ်နှစ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုတွေ ကြီးမားလာတော့တယ်။ ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းတွေကို ဖြုတ်ပစ်မှုကြောင့် သတ္တမမြောက် ရာမဘုရင် ပရာဂျာဒီပေါ့ခ် A ပေါ် ဆိုင်ယမ်လူထုက မကျေနပ်မှုတိုးပွားလာတော့တယ်။ ဆိုင်ယမ် နိုင်ငံရဲ့ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင် စနစ်A ပေါ် လူထုယုံကြည်မှုနည်းပါးသထက် နည်းပါး လာတော့တယ်။ လူလတ်တန်းစား လူထုက ထွန်းကားနေဆဲဖြစ်တာကြောင့် A စိုးရပိုင်းဆိုင်ရာAုပ်ချုပ်မှုဌာနတွေမှာ ဘုရင့်ဆွေတော် မျိုးတော်တွေ ကြီးစိုးချယ်လှယ်မှုကို မကျေနပ်မှုလည်း တစ်ဖြေးဖြေးကြီးထွား လာတော့တယ်။ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံ ဆိုင်ရာ စာနယ်ဇင်းသတင်းစာတွေကလည်း လူထုရဲ့ ဘုရင်ပေါ်မကျေနပ်မှုကို ဖွင့်ချပြလာတယ်။

၁၉၃၀ A ၁ဏာသိမ်းမှု နဲ့ စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ် A ခြေခံဥပဒေပေါ်ပေါက်လာပုံ

၁၉၃၀ ခုနှစ် ဝန်းကျင်မတိုင်ခင်က ၁၉၂၀ ဝန်းကျင်လောက်ကတည်းက ထိုင်းလူငယ် လူတော်များဟာ A နောက်ဥရောပနိုင်ငံတွေမှာ သွားရောက်ပညာသင်နေ ကြပြီ ဖြစ်တယ်။ A`ဒီ A နောက်ဥရောပတွေမှာ ကျင့်သုံးတဲ့ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပုံစံ Aုပ်ချုပ်မှုတွေကြောင့် တိုးတက်လာပုံကို ကောင်းကောင်းကြီးသဘောပေါက် သိမြင်နေကြ ပြီဖြစ်ပါတယ်။ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ်ဟာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံမှာ မရှိသင့်တော့ဘူးဆိုတာကို ယုံကြည်နေကြပြီ ဖြစ်တယ်။ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ်ကို ပြောင်းလဲဖို့A တွက် ဦးဆောင်လာတဲ့ A`ဒီ A ချိန်က ထက်မြက်တဲ့ ပြင်သစ်ပြည်မှာ ဥပဒေပညာဆည်းပူးနေတဲ့ ဥပဒေကျောင်းသား ပရီဒီဖနုန်ယုန် က တက်ကြွစွာ ဦးဆောင်လှုပ်ရှားခဲ့တယ်။ ပရီဒီ ဟာ ပြည်ပရောက် ဆိုင်ယမ်ကျောင်းသားများ A ဖွဲ့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာတယ်။ ပရီဒီ နဲ့ A တူ ပြင်သစ်မှာ စစ်သိပ္ပံဘာသာရပ်ကို လေ့လာသင်ကြားနေတဲ့ ဆိုင်ယမ်စစ်တပ်က လူငယ်A ရာရှိ ဖီဘွန်ဆုန်ခရမ် နဲ့ ပူးပေါင်းမိတယ်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှာ နှစ်ယောက်ပေါင်းပြီး လူထုပါတီ ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ ဒီပါတီရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်က ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံရဲ့ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ်ကို ပြောင်းလဲဖို့ဖြစ်တယ်။ ပရီဒီ နဲ့ ဖီဘွန်တို့ဟာ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံကို သူတို့ ပါတီရဲ့A ဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ A တူ ၁၉၃၁ ခုနှစ်လောက်မှာ ပြန်လာတယ်။ သူတို့ A ဖွဲ့ကို ထိုင်းနိုင်ငံသမိုင်းမှာ တိုးတက်ရေးAုပ်စုလို့ လူသိများတယ်။ ဇွန်လ ၁၉၃၂ ခုနှစ် သတ္တမမြောက် ရာမဘုရင် ပရာဂျာဒီပေါ့ခ် ဘန်ကောက်မှ A ဝေးကိုရောက်နေစဉ်မှာ တိုးတက်ရေးAုပ်စုဟာ သွေးစွန်းမှုမရှိပဲ A ၁ဏာသိမ်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ဆိုင်ယမ်စစ်တပ်ကို သူတို့ဘက်ပါဖို့ A ၁ဏာမသိမ်းခင်ကတည်းက စည်းရုံးခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်။ ခုခံချင်တဲ့ ဘုရင့်ဆွေတော်မျိုးတော်တစ်ချို့ကို A ကျဉ်းထောင်တွင်းပို့ ခဲ့တယ်။ ဘုရင် ပရာဂျာဒီပေါ့ခ်ကို စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ်ကို လက်ခံဖို့ ကြိုးစားပြီးစေ့စပ်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီနေရာမှာ သတိထားကြည့်စေချင်တယ်။ ပရီဒီ နဲ့ ဖိဘွန်တို့ရဲ့ တိုးတက်ရေးAုပ်စုဟာ ဘုရင်စနစ်ကို လုံးဝ ကြီးဖြိုချဖို့ မလုပ်ခဲ့ပါ။ ဘုရင်ကို သမိုင်းရဲ့ သက်ရှိပစ္စည်းA ဖြစ်နဲ့ တန်ဖိုးထားခဲ့ကြတယ်။ နောက် A ရင် ရာမဘုရင်တွေလက်ထက်မှာ တိုင်းပြည်ကို မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါးနဲ့ A ညီ ကြိုးစားAုပ်ချုပ်ခဲ့တာတွေ ရှိခဲ့တာကြောင့် တိုးတက်ရေးAုပ်စုဟာ ဘုရင်စနစ်ကို ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံကနေ A ပြီးA ပိုင် မဖျက်သိမ်းခဲ့ပါ။ တန်ဘိုးထားခဲ့ကြတယ်။ A ရင် ရာမဘုရင် တွေရဲ့ တိုင်းပြည်A ပေါ်ကောင်းခဲ့တာကို

ငဲ့ကွက်ခဲ့ကြလို့ပါပဲ။ နောက် ဘုရင်ကို စည်းမျဉ်းခံ A ခြေခံဥပဒေကို လက်ခံဖို့ ကြိုးစားပြီးစေ့စပ်ညှိနှိုင်းခဲ့ကြတယ်။ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၊ A မျိုးသားရေးဆိုင်ရာ A ဖွဲ့ကို A စိုးရသစ်A ဖွဲ့ငA ၁က်မှာ ဖွဲ့ခဲ့ကြတယ်။ A စိုးရသစ် A ဖွဲ့ဝင်တွေထဲမှာ သက်ဦးဆံပိုင်ကို လက်ခံဆဲA မြင်ရှိတဲ့ လူတွေလည်းရှိနေခဲ့တယ်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ် A စောပိုင်းလောက်မှာ ပရီဒီ ဟာ နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးဆိုင်ရာပေါ်လစီကို ရေးဆွဲခဲ့တယ်။ A စိုးရA ဖွဲ့ဝင်တွေထဲမှာ သူ့ရဲ့ပေါ်လစီဟာ A လွန်မှ A ခြေခံကျလွန်းပြီး လက်ဝဲသိပ်ယိမ်း တယ်ထင်တာကြောင့် A များစု လက်သင့်မခံခဲ့ကြဘူး။ စကားညှပ် A နေနဲ့ ဒီနေရာမှာ ပြောချင်တာက ပရီဒီဟာ သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ် ထူထောင်ခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မာစပ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကျောင်းသူတော်တော်များများဟာ နိုင်ငံရေးမှာ တက်ကြွပြီး၊ တိုးတက်ပွင့်လင်းတဲ့ A တွေးA ခေါ်တွေရှိကြတယ်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်မှာ ဘုရင် ပရာဂျာဒီပေါ့ခ် ရဲ့ဝမ်းကွဲ ညီတော်က ပြန်လည် A ၁ဏာသိမ်းဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ မA ၁င်မြင်ခဲ့ပါ။ ဘုရင် ပရာဂျာဒီပေါ့ခ်ဟာ သက်ဦးဆံပိုင်ကိုသာ လိုလားတာဖြစ်တာကြောင့် နောက်ဆုံးမှာတော့ ၁၉၃၄ ခုနှစ်မှာ A င်္ဂလန်နိုင်ငံကို ထွက်ခွာခဲ့ရတယ်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မတ်လ (၂) ရက်နေ့မှာ ထီးနန်းစွန့်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာခဲ့တယ်။ သူရဲ့ ထီးနန်း စွန့်ကြောင်းတရားဝင်စာထဲမှာ မှတ်သားဖွယ် လေးစားဖွယ်ကောင်းတဲ့ A ကောင်းမြင်တဲ့A ရေးA သားကိုတွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့စာထဲမှာ ကျွန်ုပ်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော A ၁ဏာသည် ပြည်သူပြည်သားတွေဆီ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေဖို့ A တွက် A ၁ဏာကို စွန့်လွှတ်သည်၊ သို့ပေမယ့် A ၁ဏာသည် ပြည်သူများ၏ ဆန္ဒA စစ်A မှန် A သံမပါပဲ တစ်ဦးတစ်ယောက် တစ်ဖွဲ့ပိုင်သို့ မရောက်ရှိစေဖို့ ဆန္ဒပြုသည်၊ ဆိုပြီး သမိုင်းဝင် မှတ်သားဖွယ် ပြုသဘောဆောင်သော A ၁ဏာနဲ့ ထီးနန်းကို စွန့်လွှတ်ကြောင်းစာထဲမှာ ရေးသားဖော်ပြခဲ့တယ်။ လေးစားA တုယူဖွယ်ကောင်းသော ဘုရင်တစ်ပါးပါ။ ကျားကုတ် ကျားခဲနဲ့ ထီးနန်းကို ဖက်တွယ်မထားပါ။ A ၁ဏာ နဲ့ ထီးနန်းကို မမက်မော မဖက်တွယ်တော့ပဲ လိုလိုလားလားစွန့်လွှတ်ခဲ့တာကိုက A တုယူစရာပါ။ ဘုရင်မရှိတော့ပေမယ့် A ၁ဏာရ တိုးတက်ရေးA ့ပ်စုဟာ ဘုရင်စနစ်ကို သမိုင်းဝင် သက်ရှိA ရာA ဖြစ်တန်ဖိုးထားတာကြောင့် ဆွတ်ဇာလန်နိုင်ငံမှာ ပညာသင်ကြားနေတဲ့ မင်းသား A ၁နန်ဒါမဟီဒေါကို ချက်ကရီထီးနန်းA ရိုက် A ရာ ကိုဆက်ခံစေတယ်။ A ၄မမြေက် ရာမဘုရင် မင်းသား A ၁နန်ဒါမဟီဒေါဟာ ထီးနန်းဆက်ခံတဲ့ A ချိန်မှာ ၁၃ နှစ်သားA ရွယ်ပဲ ဖြစ်သေးတာကြောင့် နန်းစောင့် A ဖွဲ့ နဲ့ မင်းသား A သက် ၂၀ ပြည့်တဲ့ A ထိ ထီးမွေနန်းမွေကို ထိမ်းသိမ်းထားစေတယ်။ တစ်ချို့ စာတွေထဲမှာ မင်းသားA ၁နန်ဒါမဟီဒေါဟာ လက်ဝဲယိမ်းတယ်လို့ A များကယူဆထားကြတဲ့ ပရီဒီနဲ့ ရင်နှီးတာကြောင့် မင်းသားကို လက်ဝဲA ယူA ဆ A တွေးA ခေါ်တွေ ဝင်သွားမှာကို A ၁ဏာရတိုးတက်ရေးA ့ပ်စုထဲက ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဖီဘွန် နဲ့ A ဖွဲ့ က စိုးရိမ်ကြတယ်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၈ ခုနှစ် A တွင်း ဖိဘွန်ရဲ့ ချဲ့ထွင်မှုကြောင့် ထိုင်းစစ်တပ်ဟာ A ငA ၁း ပိုကြီးမားလာတော့တယ်။

A ၁ဏာရှင် ဖီဘွန် နဲ့ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကာလ

ဒီဇင်ဘာလ ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဖီဘွန် ဟာ စစ်A ၁ဏာရှင်တစ်ယောက် A ဖြစ်ရပ်တည်လာ တော့တယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ တတိယမြောက် ဝန်ကြီးချုပ် (စစ်A ၁ဏာရှင်) ဖြစ်လာတော့တယ်။ တိုးတက်ရေးA ့ပ်စုခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်တဲ့ ပရီဒီနဲ့လည်း A ယူဝါဒ ကွဲကြတော့တယ်။ စစ်A ၁ဏာရှင် A ဖြစ် နဲ့ ပီပီပြင်ပြင် A ကွက်ကျကျ ရပ်တည်လာတော့တယ်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် မှာပဲ ဆိုင်ယမ်နိုင်ငံ ကို ထိုင်းနိုင်ငံ A ဖြစ် A မည်ပြောင်းလဲစေခဲ့တယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံ A လံတော် (ယခုထိုင်းနိုင်ငံတော်A လံ) က A စ ပြောင်းလဲစေခဲ့တယ်။ ဖီဘွန်ဟာ A မျိုးသားရေးဝါဒ (မျိုးချစ်ဝါဒ) ပြင်းထန်သော စစ်A ၁ဏာရှင်တယောက်လည်းဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ နိုင်ငံတော် ဆိုင်ရာ ပေါ်လစီတွေဟာ ပြင်းထန်တဲ့ A မျိုးသားရေးဝါဒ A ပေါ် A ခြေခံထားတယ်။ တရုတ် ဆန့်ကျင်သောသူ တယောက်လည်းဖြစ်သလို၊ တဘက်မှာ ဂျပန်ကို လိုလားသော စစ်A ၁ဏာရှင် တယောက်ဖြစ်နေပြန်တယ်။

၁၉၄၀ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလလောက်မှာ ဂျာမဏီက ပြင်သစ်ကို စစ်နိုင်တာကို A ကြောင်းပြုပြီး၊ ပြင်သစ်သိမ်းပိုက်ထားတဲ့ လာAို A နောက်ပိုင်း နဲ့ ကမ္ဘောဒီးယား A နောက်မြောက်ပိုင်းတို့ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်တယ်။ A`ဒီ ဒေသတွေဟာ A ရင်တုန်းက ထိုင်းရဲ့ A ုပ်ချုပ်မှုေA ာက်မှာ ရှိခဲ့တာကြောင့် ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဖီဘွန် နဲ့ A မြင် မတူတဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကာလက ခေါင်းဆောင်တွေဟာ (ပရီဒီ လည်း ပါဝင်ပါတယ်။) စစ်ဘီလူးဂျပန်ကို တိုက်ဖို့A တွက် A င်္ဂလိပ် နဲ့ ပြင်သစ်တို့ထံမှ A ကူA ညီ ရယူဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြတယ်။ ဖီဘွန် နဲ့ A မြင်မတူတဲ့ စစ်A တွင်းကာလက ထိုင်းမျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ A င်္ဂလိပ် ဆီမှ A ကူA ညီ ကိုရရှိခဲ့ကြတယ်။ ဒီဇင်ဘာလ (၈)ရက် ၁၉၄၁ ခုနှစ်မှာ ဂျပန်ဟာ ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်တော့တယ်။ ဂျပန် စစ်တပ်ဟာ ထိုင်းနိုင်ငံကို ဖြတ်သန်းဖို့ တောင်းဆိုတယ်။ ဖီဘွန်ဟာ ဂျပန်လိုလားသူဖြစ်တာကြောင့် ဖြတ်သန်းခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ ဒီနေရာမှာ စကားညှပ်A နေနဲ့ ပြောချင်တာက ကျနော်တို့ ဗမာပြည်သမိုင်းဝင်ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဟာ ဂျပန်စစ်တပ်နဲ့ A တူ ထိုင်းကို ဖြတ်သန်းခွင့်ရတာဟာ ဖီဘွန်ရဲ့A ာဏာရှင်A စိုးရဟာ ဂျပန်ကို လိုလားတဲ့ လူတွေဖြစ်နေလို့ပါ။ ဂျပန်စစ်တပ်ဟာ A င်္ဂလိပ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ စင်ကာပူကျွန်းကို လျှပ်တပြက် တိုက်ခိုက်ဖို့A တွက် ထိုင်းနိုင်ငံကို ဖြတ်သန်းခွင့်တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ A ာဏာရှင် ဖီဘွန်က ခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ထိုင်းလက်နက်ကိုင်စစ်တပ်တစ်ချို့က ဂျပန်တွေ ထိုင်းနယ်မြေထဲကို ဝင်လာမှုကို ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတယ်။ ဖီဘွန်က ဂျပန်ဆန့်ကျင်ခဲ့တဲ့ ထိုင်းလက်နက်ကိုင်တစ်ချို့ကို ဂျပန်ကို မတိုက်ခိုက်ဖို့၊ လက်နက်ပြန်A ပ်ဖို့ကို ဖိA ားပေး နိုင်ခဲ့တယ်။ နောက် ထိုင်းနိုင်ငံဟာ ဂျပန်နဲ့ မဟာမိတ်စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့တယ်။ ဇန်နဝါရီလ ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှာ ဖီဘွန်ဦးဆောင်တဲ့ ထိုင်းA စိုးရဟာ A င်္ဂလိပ် နဲ့ A မေရိကန်ကို စစ်ကြေညာတယ်။ ဂျန်ပန်စစ်တပ် နဲ့ မဟာမိတ်ပြုခဲ့တာကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးဟာ A ကြီးA ကျယ်ထိခိုက်လာတယ်။ ဖီဘွန်A ပေါ် ထိုင်းပြည်သူတွေရဲ့ A ထွေထွေမကျေနပ်မှုက တဖြည်းဖြည်းကြီးထွားလာတော့တယ်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှာ ဖီဘွန် A ာဏာရှင်A စိုးရကို ဆန့်ကျင်တဲ့ A င်္ဂလန် နဲ့ A မေရိကန်ရောက် ထိုင်းလူမျိုးများA ဖွဲ့က ထိုင်းနိုင်ငံA တွင်းမှာရှိတဲ့ ပရီဒီ ဦးဆောင်တဲ့ A ဖွဲ့နဲ့ ချိတ်ဆက်မိတယ်။ သူတို့တွေပူးပေါင်း မိကြတယ်။ နောက်A`ဒီ A ဖွဲ့ ကို လွတ်လပ်သော ထိုင်းလှုပ်ရှားမှု လို့လည်း ခေါ်ကြတယ် (Free Thai Movement)။ ဂျန်ပန်မလိုလားတဲ့ ဖီဘွန်ကိုဆန့်ကျင်တဲ့ A ဖွဲ့ဟာ A ငA ားတော်တော်စုဆောင်းမိလာတယ်။ နောက် ဂျပန်တွေ ရုံးထိုင်တဲ့ နေရာတွေနဲ့ ဖီဘွန်A ာဏာရှင် A စိုးရရုံးထိုင်တဲ့နေရာတွေကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဇူလိုင်လ ၁၉၄၄ ခုနှစ်မှာ ဖီဘွန်ကို ဖိA ားပေးနုတ်ထွက်ခိုင်းခဲ့တယ်။ ဖီဘွန် နုတ်ထွက်ပေးခဲ့ရတယ်။ ဩဂုတ်လ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှာ ဂျပန်ဟာ မဟာမိတ်A ုပ်စုထံလက်နက်ချရတယ်။ ဂျပန်နဲ့ ပူးပေါင်းခဲ့တာကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့စီးပွားရေးဟာ A တော်ကို ကျပ်တည်းဒုက္ခရောက်ရ တော့တယ်။ ဂျပန်စစ်တပ်ဟာ သူတို့ရောက်တဲ့နိုင်ငံတိုင်းမှာ သူတို့ဘာသာ ငွေစက္ကူလုပ်ပြီး A`ဒီ နိုင်ငံမှာ သုံးခဲ့တယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံဟာလည်း A`ဒီလို A သုံးပြုခံရတယ်။ ဂျပန်ငွေစက္ကူတွေကို ဂျပန်စစ်တပ်A တွက် တော်တော်များများရိုက်နှိပ်ထုတ်ပေးခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် A`ဒီကာလမှာ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုဟာ A စမတန်ကြီးမားခဲ့ရတယ်။ ဂျပန် စစ်ရှုံးတော့ A`ဒီငွေစက္ကူတွေဟာ ဘာမှ A သုံးပြုလို့မရတော့ဘူး။ ထိုင်းရဲ့စီးပွားရေးရော၊ နိုင်ငံကို ဦးဆောင်မှုပေးမယ့် ခေါင်းဆောင်ပြဿနာရော ဖီဘွန် နုတ်ထွက်ပြီးနောက်ပိုင်း ကြုံရတော့တယ်။ ဖီဘွန် နုတ်ထွက်ပြီးနောက်ပိုင်း ခုနစ်ကြိမ်မြောက် ဝန်ကြီးချုပ်A ပြောင်းA လဲဖြစ်ခဲ့တယ်။ ပရီဒီက ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ရှစ်ယောက်မြောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝန်ကြီးချုပ်A ဖြစ် တလလောက်ပဲခံတယ်။ ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားစရာက ပရီဒီလို ပညာတတ်တဲ့ လူလတ်ပိုင်းခေါင်းဆောင် တယောက်ရှိရဲ့ သားနဲ့ ခေါင်းဆောင်ပြဿနာ ဘာကြောင့်တက်တာလဲဆိုတာပါ။ ပရီဒီကို ခေါင်းဆောင်A ဖြစ်ဘာလို့ မရွေးကြတာလဲဆိုတော့ ပရီဒီဟာ လက်ဝဲယိမ်းတဲ့ ပညာရှင်ဖြစ်နေလို့ သူ့ကို သက်ကြီးခေါင်းဆောင်ပိုင်းက မကြိုက်ကြပါ။ သက်ဦးဆံပိုင်လိုလား တဲ့ သက်ကြီးခေါင်းဆောင်ပိုင်းလည်းပါဝင်ပါတယ်။ နောက် ထိုင်းစစ်တပ်ထဲမှာ ကွန်မြူနစ်ကို မလိုလားတဲ့သူတွေ

များပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ကို မလိုလားတဲ့A ထဲမှာ ဖီဘွန်လည်း A ပါA ဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးစ ထိုင်းနိုင်ငံဟာ ခေါင်းဆောင် ပိုင်းပြဿနာ တက်လာပါတော့တယ်။ A ၁ဏာရှင်ဆန်ဆန် ညွှန်ကြားနိုင်မယ့် ခေါင်းဆောင်ဟာ A ကွဲကွဲA ပြားပြားဖြစ်နေတဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံA တွက် A`ဒီကာလမှာ လိုA ပ်နေခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ဖီဘွန်ပဲ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီလ (၈) ရက်မှာ ဖီဘွန် A ၁ဏာပြန်ရလာတယ်။ ဒီတစ်ခါတော့ သူဟာ ဖီမာရှယ်ဖြစ်နေပါပြီ။ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ (၁၁) ယောက်မြောက် ဝန်ကြီးချုပ် စစ်A ၁ဏာရှင်ပါပဲ။ A မေရိကန်ဟာ ထိုင်းနိုင်ငံက ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကာလက စစ်ကြေညာခဲ့တာကို လက်မခံခဲ့ပါဘူး။ ထိုင်းနိုင်ငံA ပေါ် နားလည်ပေးခဲ့တယ်။ နောက် ဖီဘွန်လည်း ကမ္ဘာ့စစ်ရာဇဝတ်ကောင် A ဖြစ်မှ သီသီလေးလွတ်ကင်းခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဖီဘွန်ဟာ ဂျပန်လည်း စစ်ရှုံးရော ထိုင်းနိုင်ငံမျက်နှာစာကနေ ခေတ္တခဏ ဖျောက်နေခဲ့တာပါ။ နောက် ပရီဒီတို့ ဦးဆောင်တဲ့ A ၁ဏာသိမ်းမှုကို A ကြည်A သာပဲ လက်ခံခဲ့တယ်။ နောက်မှ ပြန်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံရေးထဲ တကျော့ပြန် စစ်A ၁ဏာရှင် A နေနဲ့ ဝင်လာတာပါ။ ၁၉၄၀-၄၁ ခုနှစ် က ပြင်သစ်ထံမှ ပြန်ရခဲ့တဲ့ နယ်ပယ်တစ်ချို့ကို (ယခု ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်းက မလေးစကားပြော ထိုင်းမလေးတွေနေတဲ့ နယ်ပယ် A ပါA ဝင်ဖြစ်ပါတယ်။) ကုလသမဂ္ဂရဲ့ A တည်ပြုမှုနဲ့ A သိA မှတ်ပြုမှုကို ရယူနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ပြီးကာလနောက်ပိုင်းဖြစ်တဲ့ စစ်ေA းခေတ်ကာလ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးဟာ လွယ်လင့်တကူတော့ မဖြစ်ခဲ့ပါ။ ဂျွန်လပိုင်း ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှာ ရှစ်ကြိမ်မြောက် ရာမဘုရင်လောင်း မင်းသား A ၁နန်ဒါမဟီဒေါဟာ သူ့ရဲ့A ိပ်ယာထက်မှာ နားထင်မှာ သေနတ်ဒဏ်ရာနဲ့ သေဆုံးခဲ့တယ်။ ဖီဘွန်ဟာ သူ့ရဲ့ ရန်ဘက်လည်းဟုတ်၊ ပြိုင်ဘက်လည်းဟုတ်တဲ့ ပရီဒီကို စွပ်စွဲတယ်။ နောက်ဆုံး ပရီဒီ ဥရောပ နိုင်ငံတခုကို ထွက်ပြေးခဲ့ရတော့တယ်။ မင်းသားA ၁နန်ဒါမဟီဒေါ A သတ်ခံရတဲ့ ကိစ္စဟာ A ခုထက်ထိ ထိုင်းနိုင်ငံသမိုင်းမှာ မဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ ရာဇဝတ်မှုခင်းကြီး တခုပါပဲ။ ပါးစပ်ပြောရာဇဝင်တွေနဲ့ ကောလဟာလတွေလည်းA များကြီးပါပဲ။ A ပြောA များဆုံး ရာဇဝင်တစ်ခုကတော့ ဖီဘွန်ရဲ့ လူယုံတစ်ချို့ သတ်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ နောက် ပရီဒီကို စွပ်စွဲတယ်။ မင်းသား A ၁နန်ဒါ နဲ့ သူ့ရဲ့ ညီတော်မင်းသား A ဒူရာဒတ်ချ် (ယခုလက်ရှိ ထိုင်းနိုင်ငံဘုရင်) တို့ဟာ ဆော့ရင် တကယ့်သေနတ်တိုတွေကို ကိုင်ပြီးဆော့ကြ တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ A`ဒါကို သိတဲ့ လုပ်ကြံမယ့် A ဖွဲ့ဟာ မင်းသားတွေဆော့တဲ့ သေနတ်ထဲမှာ တကယ့် သေနတ်ကျည်ဆံတွေကို သွားထည့်ထားခဲ့တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ နောက် မင်းသား A ၁နန်ဒါ မဟီဒေါဟာ ပရီဒီ နဲ့ ရင်နှီးကျွမ်းဝင်ပါတယ်။ နောက် သူဟာ လက်ဝဲယိမ်းတယ်လို့ လည်းဆိုကြတယ်။ လက်ဝဲ A ယူA ဆကို ကြောက်တဲ့ ဖီဘွန်က လုပ်ကြံတယ်လို့လည်း ဆိုကြတယ်။ တချက်ခုတ်၊ နှစ်ချက်ပြတ် လက်ဝဲယိမ်းတဲ့ A ၄မမြောက်ရာမဘုရင် ဖြစ်လာမယ့် မင်းသား A ၁နန်ဒါမဟီဒေါလည်း သေ၊ ပရီဒီလည်း ထွက်ပြေးရတော့တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ A`ဒီ နိုင်ငံမငြိမ်သက်မှုတွေကြောင့်ပဲ ဖီဘွန် နောက်တကျော့ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှာ A ၁ဏာပြန်သိမ်းနိုင်ခဲ့တာပါ။ စစ်ေA းခေတ် A ရှေ့တောင်A ၁ရှနိုင်ငံတွေမှာ ကွန်မြူနစ် လွှမ်းမိုးမှာကိုကြောက်တဲ့ A မေရိကန်၊ A င်္ဂလန် နဲ့ ဥရောပ နိုင်ငံတွေဟာ ထိုင်းနိုင်ငံကို ကွန်မြူနစ်ဝါဒပြန့်နှံ့မှုကို တားဆီးနိုင်မယ့် ခံကတုတ်ကျင်းနိုင်ငံ A ဖြစ်ကြည့်လာပါတော့တယ်။ စစ်ေA းကာလမှာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ထူထောင်တဲ့ A ရှေ့တောင်A ၁ရှနိုင်ငံတွေ ပေါ်ထွန်း လာခဲ့တော့တယ်။ ကိုရီးယားစစ်ပွဲA တွက် ထိုင်းနိုင်ငံဟာ ထိုင်းစစ်တပ်ကို ကုလသမဂ္ဂA ဖွဲ့ဝင် စစ်တပ်တွေကို ကူဖို့ စေလွှတ်ပေးခဲ့တယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံဟာ စီးတိုးA ဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံဖြစ်လာခဲ့တယ် (Southeast Asia Treaty Organization: SEATO)။ စီးတိုးဟာ ကွန်မြူဝါဒကျယ်ပြန့်လာမှုကို ဆန့်ကျင်တားဆီးဖို့ ဖွဲ့ခဲ့တဲ့ A ဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှာ တရုတ်နိုင်ငံဟာ ကွန်မြူနစ်စနစ်ကို ပီပီပြင်ပြင်ကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်လာတော့ ကွန်မြူနစ် တစ္ဆေခြောက်မှုဟာ A ၁ဏာရှင်ဖီဘွန်A ုပ်ချုပ်တဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံဆီကို ရောက်ရှိလာခဲ့တယ်။ နဂိုကတည်းက ဖီဘွန်ဟာ တရုတ်လူမျိုးဆန့်ကျင်သူဖြစ်တာကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ရှိတဲ့ တရုတ်လူမျိုးတွေကို စတင်ဖိနှိပ် ပါတော့တယ်။ တရုတ်လူမျိုးတွေပိုင်ဆိုင်တဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေကို ပြည်သူပိုင်A ဖြစ် သိမ်းပြီး ဖိနှိပ်ခဲ့တယ်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် မှ ၁၉၅၇ ခုနှစ်A တွင်း ထိုင်းနိုင်ငံဟာ A မေရိကန်နိုင်ငံဆီမှ စီးပွားရေးA ကူA ညီတွေနဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ

A ကူA ညီတွေကို ဒလဟော ရရှိခဲ့တယ်။ A ခြေခံA ဆောက်A A¸၊ လမ်းတံတား တွေကို A`ဒီ ကာလA တွင်းမှာ ဆောက်လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ထိုင်းစစ်တပ်A င်A ားနဲ့ ထိုင်းပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ A င်A ားကိုလည်း တိုးချဲ့ခဲ့တယ်။ A ၁ဏာရှင် ဖီဘွန်ရဲ့လူယုံ ဆာရစ်ဟာ ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှာ ဗိုလ်မှူးချုပ်A ဖြစ် ရာထူးတိုးပေးခံရတယ်။ ဖီဘွန်ရဲ့ သွင်းကုန်၊ ထုတ်ကုန်စည်းကျပ်တဲ့ ဥပဒေတွေကို ဆာရစ်A ပါဝင် သူ့ကိုထောက်ခံတဲ့ လူလတ်တန်းစားစီးပွားရေးသမားတွေဟာ မကျေနပ်တာကြောင့် ဖီဘွန်ကို ဖြုတ်ချဖို့ကြိုးစားလာတယ်။ ဖီဘွန်A ပေါ် ယုံကြည်မှုဟာ တဖြည်းဖြည်း ကျဆင်း လာတော့တယ်။

စစ်A ၁ဏာရှင် ဆာရစ် နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးလာပုံ

စက်တင်ဘာလ ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှာ ဖီးရှယ်ဆာရစ်ဟာ ဖီဘွန်ဆီမှ A ၁ဏာသိမ်းခဲ့တယ်။ စစ်A ၁ဏာရှင် ဆာရစ်လက်ထက်မှာတော့ ထိုင်းနိုင်ငံ စီးပွားရေးဟာ သိသိသာသာ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာတယ်။ A ၁ဏာရှင်ဆာရစ်ဟာ ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နဲ့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကို သာမာန်A ရပ်သားပြည်သူတွေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိစေဖို့ A ားပေးA ားမြှောက်ပြုခဲ့တဲ့ စံပြA ၁ဏာရှင်တယောက်ပါ။ သူ့ရဲ့ နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးမူဝါဒ တွေဟာလည်း A ရပ်သားပြည်သူတွေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို A ားပေးတဲ့ မူဝါဒတွေကိုသာ A ဓိကထားချမှတ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းပြည်သူပြည်သားတွေဟာ သူ့ပေါ် နှစ်သက် လေးစားကြတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံသမိုင်းမှာ လူကြိုက်A များဆုံး စစ်A ၁ဏာရှင် တယောက်ပါပဲ။ စစ်A ၁ဏာရှင် ဆာရစ်လက်ထက်မှာ A ဝေးပြေးကားလမ်းဆောက်လုပ်မှု၊ ဆည်မြောင်း တာတမံ ဆောက်လုပ်မှု၊ ဝေးလံတဲ့ နေရာဒေသတွေA ထိ လျှပ်စစ်မီး သွယ်တန်းနိုင်မှု၊ စာသင်ကျောင်း တွေကို နိုင်ငံA နံ ဆောက်လုပ်နိုင်မှုတွေ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ မင်းသား A ၁နန်ဒါမဟီဒေါနောက်ဆက်ခံတဲ့ နဝမမြောက် ရာမဘုရင် ဘူမိဒေါ A ဒူရာဒတ်ချ်နဲ့ သူ့ရဲ့မိဖုရား စီရီခေတ်တို့ကို လူထုA ကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေကို လုပ်ကိုင်ဖို့ A ားပေးခဲ့တဲ့ စစ်A ၁ဏာရှင်တယောက်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရင်နဲ့ မိဖုရားတို့ဟာ နိုင်ငံA နံ လူထုA ကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေကို A ၁ဏာရှင်ဆာရစ်A ားပေးတိုက်တွန်းမှုကြောင့် A ားသွန်ခွန်စိုက်ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ဘုရင်မျိုးဆက်ဟာ ၁၉၃၂ ခုနှစ်A ၁ဏာ သိမ်းပြီး ကတည်းက မှေးမှိန်ခဲ့ရတယ်။ ဆာရစ်လက်ထက်ကျမှ ပြန်လည် A သက်ဝင်လာတယ်။ ဘုရင် နှင့် မိဖုရားA ပေါ် ထိုင်းပြည်သူတွေ A ၁ရုံစိုက်မှုရှိလာတယ်။ နဝမမြောက်ရာမ ဘုရင်ဟာလည်း ခေတ်ပညာတတ်တဲ့ ဥရောပနိုင်ငံနဲ့ A နောက်နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေး သိပ္ပံဘာသာရပ် လေ့လာ ဆည်းပူး ခဲ့သောဘုရင်တပါးဖြစ်တာကြောင့် တိုင်းပြည်တိုးတက် ဖို့A တွက် A ထောက်A ကူပြုမယ့် A မြော်A မြင်ရှိတဲ့ ဘုရင်တပါးလည်းဖြစ်ပါတယ်။ A ၁ဏာရှင် ဆာရစ်ဟာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှာ ကွယ်လွန်တယ်။ သူကွယ်လွန်တော့ သူ့ရဲ့A ၁ဏာကို တနုန်ကစ်တ်တီကချွန် နဲ့ ပရာဖာချာရူဆာသီယံ တို့က ထိုင်းနိုင်ငံကို ပူးတွဲA ုပ်ချုပ်ကြတယ်။ တနုန်-ပရာဖာ ခေတ်လို့ လူသိများပါတယ်။

ပူးတွဲ စစ်A ၁ဏာရှင် တနုန်-ပရာဖာ ခေတ်

တနုန်-ပရာဖာခေတ်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံဟာ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ A မေရိကန်ဘက်ကနေ ဝင်ကူပေးခဲ့တယ်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှာ ထိုင်းစစ်တပ် တစ်သောင်းတထောင်ကျော်ကို ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ A မေရိကန်ကို ကူဖို့ စေလွှတ်ပေးခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ခေတ်မှာ A မေရိကန် ပိုက်ဆံတွေ ထိုင်းနိုင်ငံဆီကို A လုံးA ရင်းလိုက်ဝင်လာတယ်။ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကြီးထွားလာယုံတင်မကာ၊ဆင်းရဲချမ်းသာကွာဟမှုလည်းကြီးထွားလာတော့တယ်။ ဌာနဆိုင်ရာ လာဘ်စားမှုတွေလည်း ပိုပြီးရှိလာတယ်။ ဆင်းရဲ-ချမ်းသာကွာဟမှု ကြီးမားမှုကြောင့် လူထုရဲ့A ထွေထွေမကျေနပ်မှု ကလည်း တဖြည်းဖြည်းရင့်မှည့်ပေါက်ကွဲ မှုဆီကို ဦးတည်လာတယ်။ A ထူးသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ A ရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသတွင်းရှိထိုင်းလူထု၊ ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်းရှိ မလေးမွတ်ဆလင်၊ နဲ့

ထိုင်းနိုင်ငံ မြောက်ဖျားပိုင်းမှာ နေထိုင်တဲ့ မုန်လူမျိုးတွေရဲ့ ပုန်ကန်ထကြွမှုလည်းရှိလာတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ A`ဒီဒေသ တွေဟာ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ A ဆင်းရဲဆုံးဒေသတွေဖြစ်လို့ပါပဲ။ ဆင်းရဲမှုပမာဏက A ခုထက်ထိရှိနေဆဲပါ။ တနုန်-ပရာဖာ ခေတ်မှာလည်း လူလတ်တန်းစား ပညာတတ်တွေထွန်းကားဖြစ်တည်မှုက ရှိနေဆဲဖြစ်တာကြောင့် ထိုလူတန်းစားတွေရဲ့ မကျေနပ်မှုက ပိုကြီးမားလာတယ်။ A မြင်ကျယ်တဲ့ ပညာတတ်တွေက ထိုင်းနိုင်ငံကို ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံA ဖြစ်သွားဖို့ တိုက်တွန်းစည်းရုံးနေကြပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တနုန်-ပရာဖာ စစ်A ၁ဏာရှင် A ုပ်စုA တွင်းမှာ သဘောထားစတင်ကွဲလာပါတယ်။ ပညာတတ်ပေါက်စ ကျောင်းသားA စုA ဖွဲ့တွေကလည်း ထိုင်းနိုင်ငံကို ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီစစ်စစ်ပုံစံကို လုပ်ဖို့ စတင်လှုပ်ရှားလာကြတော့တယ်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် မှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်A တွင်းရေးဆွဲခဲ့သော ထိုင်းနိုင်ငံ A ခြေခံဥပဒေဟာ (၈)ကြိမ်တိတိ ရှိခဲ့ပါတယ်။ A`ဒီရှစ်ကြိမ်တိတိ ရေးဆွဲခဲ့သော A ခြေခံဥပဒေတွေဟာ A ၁ဏာရှင်သက်စိုးရှည်ဖို့ ရေးဆွဲခဲ့သော A ခြေခံဥပဒေတွေချည်းပါပဲ။ တနုန်-ပရာဖာ တို့ ရေးဆွဲခဲ့သော ထိုင်းနိုင်ငံA ခြေခံဥပဒေတွေဟာလည်း စစ်A ၁ဏာရှင် သက်ဆိုးရှည်ရေး ဥပဒေတွေချည်းပဲဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတွေမှာ ပညာသွားသင်ပြီးပြန်လာတဲ့ ထိုင်းပညာတတ်တွေ များပြားလာတာကြောင့် ထိုင်းစစ်A ၁ဏာရှင်တွေ ရေးဆွဲခဲ့သမျှသော A ခြေခံဥပဒေတွေဟာ နောက်ပိုင်း ထိုင်းလူထုက လက်သင့်မခံနိုင်ကြတော့ပါ။ A ထူးသဖြင့် တက်ကြွရဲရင့်ဖြူစင်သော ထိုင်းကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေက A`ဒီ စစ်A ၁ဏာရှင်ရော၊ စစ်A ၁ဏာရှင်တွေရေးဆွဲတဲ့ A ခြေခံဥပဒေရောကို ဆန့်ကျင်လာပါတော့တယ်။

ေA ၁က်တိုဘာ ၇၃ A ရေးA ခင်း

သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ်က ဦးဆောင်တဲ့ စစ်မှန်သောဒီမိုကရေစီကို A ခြေခံသော A ခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေး လှုပ်ရှားမှုကို စတင်ပါတော့တယ်။ ေA ၁က်တိုဘာလ ၁၉၇၃ခုနှစ်မှာ တနုန်-ပရာဖာ စစ်A ုပ်စုဟာ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် တစ်ချို့ကိုဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းလိုက်တော့တယ်။ A`ဒီလို ဖမ်းဆီးမှုကြောင့် A ခြေခံပညာကျောင်းသူ ၊ ကျောင်းသားတွေA ပါA ဝင်၊ တစ်ခြားတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေဟာ သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ်ကျောင်းထဲမှာ စုရုပ်လုပ်ပြီး ထိုင်းသမိုင်းမှာ A ကြီးကျယ်ဆုံးသော ဆန္ဒပြမှုကို စတင်တော့တယ်။ တနုန်-ပရာဖာ စစ်A ုပ်စုကို ဆန့်ကျင်တဲ့ တစ်သိန်းကျော်ဝန်းကျင် ရှိတဲ့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေရဲ့ဆန္ဒပြမှုပါ။ နဝမမြောက် ရာမ ဘုရင် ဘူမိဒေါရဲ့ စေ့စပ်မှုကြောင့် နောက်ဆုံးမှာ စစ်A ုပ်စုဟာ ဖမ်းဆီးထားတဲ့ ထိုင်းကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တွေကို ပြန်လည်လွှတ်ပေးခဲ့ရ တော့တယ်။ နိုင်ငံရေး ပြုပြင်မှုလုပ်ပဲ့မယ်ဆိုပြီး ကတိကဝတ်ပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ထိုင်းကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေရဲ့ တနုန်-ပရာဖာ ထိုင်းစစ်A ၁ဏာရှင် A ုပ်စုA ပေါ် ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားတွေရဲ့ဆန္ဒပြမှုဟာ ဆက်ပြီးရှိ နေခဲ့ပါတယ်။ စစ်A ုပ်စုက ဆန္ဒပြမှုတွေကို ေA ၁က်တိုဘာ (၁၄) ရက် နောက်ဆုံးထားပြီး ရပ်တန့်ဖို့ နဲ့ မရပ်တန့်ပါက ဖြိုခွဲနှိမ်နင်းမယ်ဆိုပြီး ခြိမ်းခြောက်တော့တယ်။ ဒါကြောင့် ေA ၁က်တိုဘာလ (၁၄)ရက် ၁၉၇၃ ခုနှစ်ဟာ ထိုင်းသမိုင်းမှာ ဘယ်လိုမှ မမေ့နိုင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီ ကျောင်းသူ၊ကျောင်းသား သူရဲကောင်းတွေရဲ့ ကျဆုံးခဲ့မှုကို တန်ဘိုးထားမှတ်တမ်း တင်ထားခဲ့တာပါ။ A`ဒီတုန်းက ကျဆုံးခဲ့သော ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေရဲ့ စာရင်း သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ်မှာ မှတ်တမ်းတင် ထားပါတယ်။ A`ဒီ ေA ၁က်တိုဘာလ(၁၄)ရက်နေ့ ရောက်တိုင်း သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ် (တပါဂျန်)မှာ A ထိမ်းA မှတ် လွှမ်းဆွတ်မှုသတိရမှု နဲ့ ဂုဏ်ပြုပွဲကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ်နေဆဲပါ။ နောက်ဆုံးမှာတော့ တနုန်-ပရာဖာတို့ တိုင်းပြည်မှထွက်ပြေးရတော့တယ်။ နောက် နဝမမြောက်ရာမဘုရင် ဘူမိဒေါ က သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်ဟောင်း စန်ရာဓမ္မာစတီ ကို ကြားဖြတ်ဝန်ကြီးချုပ်A ဖြစ် တာဝန်ယူဖို့ ရွေးချယ်ပေးခဲ့တယ်။ ၁၉၇၃ ေA ၁က်တိုဘာ (၁၄) A ရေးA ခင်းပြီးတော့ ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှာ တနုန်-ပရာဖာ စစ်A ုပ်စုရေးဆွဲခဲ့သော A ခြေခံဥပဒေကို ေA ၁က်တိုဘာလ ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှာ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီ

စစ်စစ်ပုံစံဖြစ်ေA ၁င်ပြန်လည်ရေးဆွဲခဲ့တယ်။ A`ဒီ ရေးဆွဲခဲ့သော A ခြေခံဥပဒေဟာ (၂)နှစ်ပဲ ခံတယ်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေရဲ့ A ကျိုးကျေးဇူးကြောင့် ပါလီမန်ထဲမှာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဝေဖန်ခွင့်ရှိခဲ့တယ်။ ဘုရင်မိသားစု ဆွေတော်မျိုးတော်ကို တောင်ဝေဖန်နိုင်ခွင့်ရှိခဲ့တယ်။ ထိုင်းစစ်တပ်ရဲ့ A ရင် နိုင်ငံရေးမှာ ဝင်ရောက်စွပ်ဖက်လုပ်ပိုင် ခွင့်လည်း သိသိသာသာလျော့နည်းလာတယ်။ ထိုင်းစစ်တပ်ဟာ သူ့ရဲ့နိုင်ငံရေးA ၁ဏာ ကျဆင်းလာတာကြောင့် နောက်ထပ် A ၁ဏာသိမ်းဖို့ ပြင်ဆင်လာတော့တယ်။ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် နိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ လာA ိ နှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတွေဟာ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေ ဖြစ်ကုန်တာကို A ကြောင်းပြပြီး၊ A ရင် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ေA ၁က်တိုဘာ (၁၄) ရက်က ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေကို ကွန်မြူနစ်တွေလို့ ထိုင်းစစ်တပ်A သိုင်းA ဝိုင်းက စွပ်စွဲဖန်တီးလာတော့တယ်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲချင်တာမို့ ေA ၁က်တိုဘာလ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှာ ထိုင်းဘုရင်ရဲ့ ထောက်ခံမှုကို ရယူပြီး ထိုင်းစစ်တပ်ဟာ ခုနှစ်ကြိမ်မြောက် A ၁ဏာသိမ်းမှုကို ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။

ဒါကြောင့် ထိုင်းသမိုင်းမှာ နောက်ထပ်သွေးစွန်းတဲ့ A ရေးA ခင်းတစ်ခုဟာ A ခုထက်တိုင် မေ့ပျောက်လို့ မရနိုင်ပါဘူး။ ေA ၁က်တိုဘာလ (၆)ရက် ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှာ သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ်ကျောင်းမြေပေါ်မှာပဲ လက်ဝဲဆန်တဲ့ ကျောင်းသားတွေကို ပြင်းထန်စွာ နှိမ်နင်းသတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရတယ်။ နောက် ၁၉၇၄ ခုနှစ်က ရေးဆွဲခဲ့သော A ခြေခံဥပဒေ နဲ့ ပါလီမန်ကို ဖျက်သိမ်းခဲ့တယ်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှာ ထိုင်းမြေပေါ်မှာ ဖြစ်ထွန်းတော့မယ့် ဒီမိုကရေစီ A သီးA ပွင့်ကို တားဆီးလိုက်တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တစ်ချို့ တောခိုခဲ့ရတယ်။ ကွန်မြူနစ်စနစ်ကို ယုံကြည်တဲ့ ထိုင်းကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်းတစ်ချို့ဟာ ၁၉၇၀ ခုနှစ်လွန်လောက်ကတည်းက ထိုင်းကွန်မြူနစ် သူပုန်A ဖွဲ့ နဲ့ ပူးပေါင်းခဲ့ကြတယ်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီ (ထိုင်းနိုင်ငံ) ဟာ ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၀ ခုနှစ်ပြည့် လွန်နှစ်များ A ထိ လှုပ်ရှားတက်ကြွခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်ပြည့်လွန်လောက်မှာ ပါတီ A ဖွဲ့ဝင်A င်A ၁း များပြားလာခဲ့တယ်။ ၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေမှာတော့ ထိုင်းလူငယ်ကျောင်းသား ထဲမှာ ထိုင်းကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ ဝါဒရေးရာတွေကို လက်ခံယုံကြည်တဲ့လူတွေရှိလာတယ်။ ထိုင်း ကျေးလက် လူတန်းစား တော်တော်များများဟာ ထိုင်းကွန်မြူနစ်ပါတီကို ထောက်ခံခဲ့ကြ တယ်။ လက်နက်ကိုင် A င်A ၁း သောင်းပိုင်းလောက်ကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တစ်ချို့ တောခိုတဲ့A ခါ ထိုင်းကွန်မြူနစ်ပါတီကို A ၁းကိုးပြီး တောခိုခဲ့ရတာပါ။ A`ဒီ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို လက်ခံမှုမရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေလည်းပါခဲ့ပါတယ်။ န၀မမြောက် ရာမဘုရင် ဘူမိဒေါကလည်း ကွန်မြူနစ် တစ္ဆေကြောက်တဲ့ ဘုရင်တစ်ပါးပါ။ ဒါကြောင့် ထိုင်းစစ်တပ်ဟာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို A ကြောင်းပြပြီး A ၁ဏာကိုသိမ်းခဲ့တာပါ။ ၁၉၇၆ A ၁ဏာသိမ်းစစ်A ုပ်စုဟာ (၁၁)ကြိမ်မြောက် ထိုင်းA ခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ပြင်ဆင် ရေးဆွဲခဲ့ပါတယ်။ ၇၆ A ခြေခံ ဥပဒေဟာလည်း နိုင်ငံတော် A မိပတိ (ခေါ်) ဝန်းကြီးချုပ်ကို A ကြွင်းမဲ့A ၁ဏာ A ပ်နင်းထားတာကြောင့် ထိုင်းကျောင်းသား၊ပြည်သူတွေ A တွက် လက်သင့်ခံနိုင်စရာ မရှိခဲ့ပါ။ နိုင်ငံရေးပါတီ ဖွဲ့စည်းမှုတွေကိုလည်း တားမြစ်ခဲ့တယ်။ A`ဒီ A ချိန်က A ၁ဏာသိမ်းစစ်တပ်က ထိုင်းနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်A ဖြစ် သနင်ခရိုင်ဗီဇီယမ် ကိုခန့်A ပ်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ A ယောက် နှစ်ဆယ်မြောက် ဝန်ကြီးချုပ်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရင် A ပေါ် သစ္စာစောင့်သိလွန်းတဲ့ A ရပ်သားစစ်စစ် ဝန်ကြီးချုပ်တယောက်ပါ။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ် A ထိA ုပ်ချုပ်ခဲ့သော ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ်ပေါင်းဟာ ၃၂ ကြိမ်တိတိ A ပြောင်းA လဲ ရှိခဲ့တယ်။ A`ဒီ ထဲမှာ A ရပ်သား ဝန်ကြီးချုပ်ဟာ (၁၆) ကြိမ်လောက်ပဲ A ုပ်ချုပ်ခွင့် ရှိခဲ့တယ်။ A ရပ်သားဝန်ကြီးချုပ်တွေဟာ A စိုးရA ဖွဲ့ပေါင်း ၂၉ ဖွဲ့နဲ့ ၂၂ နှစ်ကျော်ကျော်လောက်ပဲ A ုပ်ချုပ်ခွင့်ရခဲ့ကြတယ်။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာကလာတဲ့ ဝန်းကြီးချုပ်A ပြောင်းA လဲကတော့ (၈) ကြိမ်မြောက်A ပြောင်း A လဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ A စိုးA ဖွဲ့ပေါင်း ၂၈ ခုကို ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး၊ နှစ်ပေါင်း ၄၇ နှစ် ကြာေA ၁င် A ုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။ A ရပ်သားA ုပ်ချုပ်ရေးဟာ ၂၂ နှစ် ကျော်လောက်ပဲကြာပြီး၊ စစ်A ုပ်ချုပ်တာက ၄၇ နှစ် ကြာခဲ့ပါတယ်။ စစ်ဘက် နှင့် A ရပ်ဘက်ဟာ သူတပြန်ကိုယ်တပြန် စေ့စပ်လွယ် ညှိနှိုင်းမှုကို တတ်နိုင်သမျှ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ကျနော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ နဲ့

ယှဉ်ရင် ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ တိုးတက်မှုဟာ A များကြီးကွာသွားပါပြီ။ A ကြိမ်ကြိမ် စစ်တပ်A ၁ဏာသိမ်းမှုတွေ ဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် ထိုင်းဟာ တိုးတက်မှုမှာ နောက်ကျမကျန်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် မြန်မာစစ်တပ်ဟာ စေ့စပ်လွယ် ယဉ်ကျေးမှုရှိတဲ့ ထိုင်းစစ်တပ်ကို A တုယူရမယ်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ထိုင်းA ခြေခံဥပဒေကို ပြန်ပြောရရင် လက်ယာဆန်လွန်းပြီး၊ A ကြွင်းမဲ့A ၁ဏာကို ဝန်းကြီးချုပ်ကို A ပ်နှင်းပေးထားတယ်။ ဘုရင် ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို လည်းပိုပေးထားခဲ့တယ်။ ဘုရင်ဟာ ၇၆ A ခြေခံဥပဒေကရေးဆွဲထားတဲ့ လွှတ်တော်တရပ်ထဲမှာ လွှတ်တော်A မတ် တွေကို A ယောက် ၃၆၀ ထိ ခန့်A ပ်ခွင့်ရှိတယ်။ ထိုင်းဘုရင် ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ၇၆ ခုနှစ်A ခြေခံဥပဒေက ပိုပေးထားခဲ့တယ်။ သနင် A စိုးရဟာ လက်ယာသိပ်ဆန်လွန်းတယ်လို့ သူ့ကို ဝန်ကြီးချုပ် A ဖြစ် ခန့်A ပ်ခဲ့တဲ့ A ၁ဏာသိမ်းစစ်A ုပ်စု ယူဆတယ်။ နောက် သနင်ဟာ A ရပ်သားဝန်ကြီးချုပ်ပေမဲ့ A ၁ဏာရှင်ဆန်ခဲ့တယ်။ ထိုင်းစစ်တပ်ရော၊ ပြည်သူရော မကြိုက်နှစ်တော့ဘူးဖြစ်လာတယ်။ သူ့ရဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်မှုဟာ တစ်နှစ်သာ ခံခဲ့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ် ကရိုင်စပ်ချွန်မနန်ဦးဆောင်တဲ့ စစ်တပ်ကပဲ ေA ၁က်တိုဘာလ (၂၀) ရက် ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှာ သနင်ဦးဆောင်တဲ့ A ရပ်သားA ၁ဏာရှင် A စိုးရကို ဖြုတ်ချ A ၁ဏာသိမ်းခဲ့ပြန်တယ်။ ဘုရင် ဘူမိဒေါဟာ A ၁ဏာသိမ်း စစ်ခေါင်းဆောင် ကရိုင်စပ်နဲ့ ဖြုတ်ချခံဝန်ကြီးချုပ် သနင် တို့ကို သူ့ရဲ့ A တိုင်ပင်ခံကောင်စီဝင်တွေA ဖြစ် ခန့်A ပ်ပေးခဲ့တယ်။ ဒီ နန်းတော်ဆိုင်ရာ A တိုင်ပင်ခံ ကောင်စီဟာ ထိုင်းမှာ A များက A လေးထား၊ တန်ဖိုးထားရတဲ့ A ဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ A တိုင်ပင်ခံ ကောင်စီဝင်ဖြစ်ဖို့ဟာ တော်တော်ခဲယဉ်းပါတယ်။ ဒီလို ထိုင်းဘုရင်က သူ့ရဲ့ တော်ဝင်ဆိုင်ရာ A တိုင်ပင်ခံ ကောင်စီA ဖွဲ့မှာ ဖြုတ်ချခံ ဝန်ကြီးချုပ်သနင် နဲ့ A ၁ဏာသိမ်း စစ်ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်ကရိုင်စပ် တို့ကို ခန့်A ပ်တာဟာ တကယ်တော့ တယောက်နဲ့ တယောက် သင့်မြတ်မှုဖြစ်ေA ၁င်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ တဘက်မှာ ဒါဟာ ဒါမ်ိဳးကျူးတန်ဖိုးထား ရမှာပါ။ ဒါကြောင့် ဘုရင်ကို ထိုင်းလူထုက ကြည်ညိုနေကြတာပါ။ တိုင်းပြည် A ခက်A ခဲ A ကျပ်A တည်း ရောက်လာတိုင်း သူက ဖြေရှင်းပေး၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုကြောင့် ထိုင်းလူထုက ချစ်ကြည်ညိုနေကြတာပါ။ ၁၉၇၇ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေဟာလည်း ၁၉၇၆ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေကို ပြန်ယူထားတာပါ။ သိပ်ပြီးကြီးကြီးမားမား ပြောင်းလဲခဲ့တာတွေ မရှိခဲ့ပါ။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေ နီးပါးလောက်ကို တူနေပါတယ်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ် လောက်မှာတော့ ဗိုလ်ချုပ် ကရိုင်စပ်ဟာ ဒီမိုကရေစီ ပိုဆန်တဲ့ A ခြေခံဥပဒေမူကြမ်းကို ရေးဆွဲပါတယ်။ A`ဒီ ၁၉၇၈ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေ မူကြမ်းမှာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ် ထားရှိဖို့ပါလာပါတယ်။ ေA ၁က်လွှတ်တော် (house of representatives) နဲ့ A ထက်လွှတ်တော် (Senate) တို့ဖြစ်ပါတယ်။ ေA ၁က်လွှတ်တော်ဟာ (၃၀၁) ယောက် နဲ့ A ထက်လွှတ်တော်ဟာ (၂၂၅) ယောက် ရှိရမယ်လို့ A ခြေခံဥပဒေမူကြမ်းမှာ တင်ပြထားပါတယ်။ A`ဒီ ၇၈ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေမှာ ဝန်ကြီးချုပ်ဟာ A ထက်လွှတ်တော်A မတ်တွေကို ခန့်A ပ်ရမယ် လို့ပါရှိတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီဖွဲ့စည်းလှုပ်ရှားခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားတုန်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် ကရိုင်စပ် ဦးဆောင်တဲ့ A စိုးရA ဖွဲ့ဟာ နိုင်ငံတကာ လောင်စာ (1979 energy crisis) ပြဿနာကြောင့် ၁၉၈၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီမှာ နုတ်ထွက်ပေးလိုက်ရတယ်။ ညွန့်ပေါင်းA စိုးရA ဖွဲ့မှာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ပရမ်တင်စူလာနွန်ဒါ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာပါတယ်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ် A ထိ ဝန်ကြီးချုပ်A ဖြစ်တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုင်းသမိုင်းမှာ သူA ုပ်ချုပ်တဲ့ခေတ်ကို ဒီမိုကရေစီတဝက်ပွင့်ထွန်း သောခေတ် လို့ တင်စားပြောဆိုကြပါတယ်။(half fruit democracy era of Thailand)လို့ပြောကြပါတယ်။ ထိုင်းကွန်မြူနစ်တွေ နှင့် ၇၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင် တောခို ကျောင်းသားတွေကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကြေညာပြီးမြို့ပေါ်ပြန်ခေါ်ပါတယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှာ တော့ ချတ်ထိုင်းပါတီခေါင်းဆောင် ချတ်တီချိုင်းချွန်ဟာဗန် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပါတယ်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်ကတည်းက စစ်တပ်ကြီးစိုးနေဆဲဖြစ်တဲ့ထိုင်းနိုင်ငံဟာ A ရပ်သားA ရွေးချယ်ခံ A မတ်တစ်ယောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာတာဟာ ထိုင်းရဲ့ ဒီမိုကရေစီသွားမယ့်လမ်းကြောင်းကို တွန်းတင်လိုက်သလိုပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၈၈ ခုနှစ် ချတ်တီချိုင်းA စိုးရဟာ တကယ့် A ရေးကြီးသော နိုင်ငံတော်ပိုင်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေး၊နိုင်ငံရေးတို့ကို ဆုံးဖြတ်ခွင့်မှာ စစ်တပ်ရဲ့ ဗီတို သုံးခွင့်ရှိခဲ့သောကြောင့် ဘာမှ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက်လုပ်ပိုင်ခွင့်မရရှိခဲ့ကြပါ။

၁၉၉၀ ခုနှစ်ပိုင်းကစပြီး ထိုင်းနိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုဖြစ်လာပါတော့တယ်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် စပိုင်းမှာ ချတ်တီချိုင်းA စိုးရကို လာဘ်စားမှုတွေနဲ့ A ကြီးA ကျယ်ဝေဖန်လာပါတော့တယ်။ တကယ်တော့ တက်လာသမျှ ထိုင်းA စိုးရများဟာ လာဘ်စားမှုတွေနဲ့ A နည်းနဲ့A များ ပတ်သက်ခဲ့ကြပါတယ်။ လာဘ်စားပေမယ့်လည်း သူတို့လုပ်ရမယ့် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးပိုင်းတွေကို ဖြစ်ေA ာင်လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံဟာ နောက်ကျမကျန်ခဲ့ပါ။ နောက်ထပ် စစ်A ာဏာသိမ်းမှုကို တာဆူဖို့ဖြစ်လာပါတော့တယ်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ထိုင်းစစ်တပ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဦးဆောင်တဲ့ နိုင်ငံတော်ငြိမ်းချမ်းမှုထိမ်းသိမ်းရေးကောင်စီ(National Peace Keeping Council: NPKC) ဆိုတဲ့ A မည်နဲ့ A ာဏာသိမ်းပါတော့တယ်။ ၁၉၉၁ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီA ာဏာသိမ်းမှုကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်စုချင်ဒါကရာပရာယွန် နဲ့ ဗိုလ်ချုပ် စွန်သုန်ကုန်ဆုန်ပုန် တို့ဦးဆောင်ခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေမှာ ရွေးချယ်ခံA မတ်မဟုတ်တဲ့ စစ်တပ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဟာလည်း ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ဟာကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲခဲ့ ပါတယ်။ ဒါကြောင့်A`ဒီ A ခြေခံဥပဒေကို ပညာတတ်လူလတ်တန်းစားက ဆန့်ကျင်ဖို့ဖြစ်လာခဲ့ပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၉၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှာ လူပေါင်း ငါးသောင်းကျော်ဟာ သမ္မာစပ်တက္ကသိုလ်ရှေ့မှာရှိတဲ့ ဆနန်လွှန်လို့ခေါ်တဲ့ မြေကွက်လပ်မှာ ၁၉၉၁ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီဇင်ဘာလ ထိုင်းဘုရင်မွေးနေ့ပွဲမှာ ထိုင်းဘုရင်က ၁၉၉၁ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေကို လက်ခံဖို့ ထိုင်းပြည်သူတွေကို တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့တယ်။ A ာဏာသိမ်းစစ်တပ်ဟာ ၁၉၉၂ ခုနှစ် မတ်လမှာ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ပေးဖို့ ကတိပေးခဲ့ပါတယ်။ A ာဏာသိမ်းစစ်တပ်ဟာ ဝန်ကြီးချုပ်A ဖြစ် သံA မတ်ဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ A ာနန်ပရာယာချွန်ကို ခန့်A ပ်ပါတယ်။ A ာနန်ဟာ A ရပ်သား ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ပေမယ့် A ာဏာသိမ်းစစ်တပ်ရဲ့ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို လွတ်ကင်းေA ာင် လုပ်နိုင်စွမ်းမရှိခဲ့ပါ။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် မတ်လရွေးကောက်ပွဲမှာ A ာနန်လည်း ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ A မတ်နေရာ ရရှိခဲ့ကြတဲ့ ပါတီ ငါးခုက ဗိုလ်ချုပ်စုချင်ဒါကရာပရာယွန်ကို ညွှန့်ပေါင်းA စိုးရရဲ့ ဝန်းကြီးချုပ်A ဖြစ် ခန့်A ပ်ခဲ့တယ်။ ၁၉၉၂ခုနှစ် Eပြီလမှာ A ာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် စုချင်ဒါ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပါတယ်။ နဂိုကတည်းက ၉၁ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေA ပေါ် ကျေနပ်မှုမရှိခဲ့တဲ့ ပညာတတ်လူလတ် တန်းစားတွေဟာ ဗိုလ်ချုပ်စုချင်ဒါကရာပရာယွန် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာမှုကို A ကြီးA ကျယ် ဆန့်ကျင်လာပါတော့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်စုချင်ဒါကရာပရာယွန် ဦးဆောင်တဲ့A စိုးရဟာ မေလမှာ ဆန္ဒပြဆန့်ကျင်တဲ့ ထိုင်းပြည်သူတွေကို ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းပစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆန္ဒပြမှုဟာ တန့်မသွားခဲ့ပါ။ ပိုလို့ ပြင်းထန်ပေါက်ကွဲလာပါတော့တယ်။ A ရှိန်A ဟုန်လည်း ပိုမိုကြီးမား ကျယ်ပြန့်လာပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်စုချင်ဒါကရာပရာယွန် ဦးဆောင်တဲ့ A စိုးရဟာ နုတ်ထွက်ပေးခဲ့ရပါတော့တယ်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် မေလ ဟာ ထိုင်းသမိုင်းမှာ သွေးစွန်းသောမေ (bloody May) လို့ ထင်ရှားပါတယ်။ A`ဒီ မေ A ရေးA ခင်းကြောင့်ပဲ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ဒီမိုကရေစီဟာ ပို၍ ဖြောင့်ဖြူးလာပါတော့တယ်လို့ ဆိုရမှာပါ။ နောက် ရွေးကောက်ခံ A စိုးရတွေဖြစ်ထွန်းလာပါတော့တယ်။ ဘာဟန် A စိုးရA ဖွဲ့၊ ချာဗာလစ် A စိုးရA ဖွဲ့၊ ချွန်လိပိုင် A စိုးရA ဖွဲ့ ဆိုတဲ့ A ရပ်သားA စိုးရတွေ ပေါ်ပေါက်ခွင့်ရလာပါတော့တယ်။ ချွန်လိပိုင်လက်ထက် ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှာ A ခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပါတော့တယ်။ လစ်ဘရယ်ဆန်တဲ့ ဒီမိုကရစ်တစ် ပုံစံမျိုးဖြစ်ေA ာင် ရေးဆွဲဖို့ကြိုးစားပြင်ဆင်ပါတော့တယ်။ ချွန်ဟာ ရှိခဲ့သမျှသော ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ်တွေထဲမှာ A ရိုးသားဆုံးနဲ့ သန့်ရှင်းမှုA ရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ပါ။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ချစ်စနိုးနဲ့ နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေက မစ္စတာကလင်း (Mr.clean) လို့ခေါ်ကြတာပါ။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် A ခြေခံဥပဒေဟာ လူထုရဲ့A ခွင့်A ရေးတွေကို ပိုပေးလာခဲ့ပါတယ်။ A စိုးရရဲ့ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုA ာဏာကို လျော့ချခဲ့ပါတယ်။ ချွန် A စိုးရပြီးတော့ သက်ဆင်ဟာ မဲA ပြတ်A သတ်နဲ့ A နိုင်ရရှိပြီး၊ ဝန်းကြီးချုပ်ဖြစ်လာပါတယ်။ သက်ဆင် A စိုးရလက်ထက်မှာ ထိုင်းဟာ စီးပွားရေးA ရ တော်တော်တိုးတက်ခဲ့ပါတယ်။ ချွန် A စိုးရလက်ထက်မှာ ၁၉၉၇ ခုနှစ် A ာရှစီးပွားရေး A ကျပ်A တည်းဖြစ်ခဲ့လို့ ထိုင်းဟာ စီးပွားရေးမှာ တော်တော်A ထိနာခဲ့ပါတယ်။ A`ဒီ A ချိန်က

ထိုင်းစီးပွားရေးဟာ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးကစားသူတွေA တွက် မျက်စိကျစရာဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုင်းစတော့ရှယ်ယာဟာလည်း တွတ်ချက်ခန့်မှန်းရလွယ်ကူပြီး၊ A မြတ်A စွန်းရဖို့A တွက် ငွေကြေးကစားဖို့လွယ်ကူခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းဟာ ၉၇ ခုနှစ် A ၁ရှစီးပွားရေးA ကျပ် A တည်းမှာ A ထိA နာဆုံးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ စီးပွားရေး A ကျပ်A တည်းက ရုန်းထွက်ဖို့A တွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဆီက နည်းပညာA ကူA ညီနဲ့ ချေးငွေကို ရယူခဲ့ရပါတယ်။ သက်ဆင်A စိုးရလက်ထက်မှာတော့ ထိုင်းဟာ ၁၉၉၇ ခုနှစ်ကတည်းက တင်ကိုနေတဲ့ နိုင်ငံတကာ ချေးငွေတွေကို ပြန်လည်စပ်ယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သက်ဆင်ဝန်ကြီးချုပ်မဖြစ်ခင်က သူဟာ shin corporation နဲ့ AIS: Advanced Info Service ဆိုတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေကို ပိုင်ဆိုင်တဲ့ သူကြွယ်တဦးပါ။ Thai Rak Thai (TRT) ဆိုတဲ့ ထိုင်းချစ်သောထိုင်းဆိုတဲ့ ပါတီကို ထူထောင်ပြီး၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ပြီး မဲA ပြတ်A သတ်နဲ့ A နိုင်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ သူ့လက်ထက်မှာတော့ သူဟာ CEO style government ပုံစံမျိုးနဲ့ နိုင်ငံတော်ပိုင်းဆိုင်ရာ A ုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေးတို့ကို စီမံခန့်ခွဲတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သူ မဲဆွယ်စဉ် ကာလက ကတိပေးခဲ့တဲ့A တိုင်း တစ်ရွာ၊ ဘတ်တစ်သန်းစီမံကိန်းကို ဖြစ်မြောက်ေA ၁င် A ကောင်A ထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲဝယ်ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ A ငြင်းပွားမှုတွေလည်းရှိခဲ့ပါတယ်။ OTOP လို့ ခေါ်တဲ့ One Tambon One Product ကျေးလက်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းတွေကို စတင်ဖြစ်မြောက်ေA ၁င် A ကောင်A ထည် ဖော်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့လက်ထက် ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ A ဆင်းရဲဆုံးကျေးလက်ဒေသတွေရဲ့ ဝင်ငွေဟာ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း A ထိတက်ခဲ့တယ်။ ကျေးလက်ဒေသတွေရဲ့ ဆင်းရဲမှု A တိုင်းA တာ ပမာဏကို လျှော့ချနိုင်ခဲ့တယ်။ ဘတ် ၃၀ ကျန်းမာရေးစီမံကိန်းကို ဆင်းရဲသားလူန်းစားတွေ A တွက် ပုံစံတစ်မျိုးနဲ့ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီစီမံကိန်းကို ကျန်းမာရေးဝန်းထမ်းဆရာဝန်တွေ နဲ့ A ငြင်းပွားဖွယ်ရာဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ A စိုးရရဲ့ လုံလောက်တဲ့ ထောက်ပံ့မှုဟာနည်းပါးတဲ့A တွက် ဆရာဝန်တော်တော်များများ မနိုင်တဲ့ ဝန်ထမ်းရတဲ့A တွက် တစ်ခြားလစာကောင်းကောင်းရတဲ့ နယ်ပယ်ကိုပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြတယ်။ သက်ဆင် A စိုးရလက်ထက်မှာ နှစ်သန်းကျော်သော ရွှေ့ပြောင်းနိုင်ငံခြားသား A လုပ်သမားတွေကိုလည်း ဘတ် ၃၀ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုမှာ ပါဝင်စေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နယ်စပ်က ကျနော်တို့ မြန်မာ A လုပ်သမားတွေ ဈေးသက်သက်သာသာနဲ့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ သက်ဆင်လက်ထက်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ A လုပ်လုပ်ခွင့် A လုပ်သမားကတ်ကို ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့ မြန်မာတွေ (မြန်မာ A တိုက်A ခံတွေပါ ပါဝင်ပါတယ်) A လုပ်သမားကတ်ကြောင့် ထိုင်းရဲရဲ့ ဖမ်းဆီးမှုကို မကြောက်ရတော့ပါ။ သက်ဆင်ရဲ့ နိုင်ငံခြားသားရွှေ့ပြောင်းA လုပ်သမားကတ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထိုင်းA တိုက်A ခံ ဒီမိုကရက်ပါတီရဲ့ A လုပ်သမားရေးရာကော်မတီမှ ပုန်ဆပ်က A ကြီးA ကျယ် ကန့်ကွက်ခဲ့ပါတယ်။ A ိမ်နီးချင်းနိုင်ငံခြားသားတွေကို A လုပ်လုပ်ခွင့်ကတ် ထုတ်ပေးခြင်းဟာ ထိုင်းတွေA တွက် A လုပ်A ကိုင်ရှားပါးမှုပြဿနာပိုပြီးကြီးမားလာလိမ့်မယ် ဆိုပြီးဝေဖန် ကန့်ကွက်ခဲ့တယ်။ နောက် A ိမ်နီးချင်းနိုင်ငံခြားသားတွေဟာ ရာဇဝတ်မှုတွေ ပိုမို ကျူးလွန်လာကြလိမ့်မယ်ဆိုပြီး မဆီမဆိုင် ရမ်းမှန်းပြီး ပြောဆိုဝေဖန်ခဲ့တယ်။ သက်ဆင်လက်ထက်တွင် မူးယစ်ဆေးဝါးနှိမ်နှင်းရေးစီမံကိန်းကြောင့် ခုနှစ်ပတ် A တွင်းမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသူတွေလို့ သံသယရှိတဲ့ လူပေါင်း ၂၇၀၀ ကျော်ကျော် လောက်ဟာ ထိုင်းရဲရဲ့ သုတ်သင်မှုကို ခံခဲ့ရတယ်။ လာဘ်စားမှုပပျောက်ရေး၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပေါ်လစီ၊ စွမ်းA င်ဆိုင်ရာပေါ်လစီတွေကို တတ်နိုင်သလောက် A ကောင် A ထည်ဖော်နိုင်ခဲ့တယ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်ပိုင်း၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်A တွင်းတွင် သူ့ရဲ့ နိုင်ငံရေးဟာ A ကျပိုင်းကိုရောက်လာပါတော့တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူဟာ ဝန်းကြီးချုပ်A ဖြစ် ဒုတိယ သက်တမ်းမှာ မီဒီယာနဲ့ သတင်းလွတ်လပ်ခွင့်တွေကို ပိတ်ပင်လာခဲ့တယ်။ သက်ဆင်ဟာ ယူA င်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ခေါင်းဆောင်မဆန်တဲ့ ရိုင်းစိုင်းတဲ့ သံတမန်မဆန်တဲ့ A ရပ်သား A သုံးA နှုန်းကို သုံးခဲ့တယ်။ UN is not my father ဆိုတဲ့ A သုံးA နှုန်းလိုဟာမျိုးကို ပြောခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ပါတီဟာ မဲA ပြတ်A သတ်နိုင်ခဲ့တဲ့A တွက် ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်ကို A ုပ်စိုးနိုင်ခဲ့တယ်။ (Parliamentary

dictatorship) လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ခြားA တိုက်A ခံပါတီတွေဟာ ဘာမှလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်တွေ မရှိတော့ဘူးဖြစ်လာပါတယ်။ ကြီးမားတဲ့ Aုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ရာထူးကြီးတွေမှာ သူ့ရဲ့ ဆွေမျိုးမကင်းတဲ့ လူတွေကို A စားထိုးလာခဲ့ပါတယ်။ Uပမာ သက်ဆင်ဟာ ပထမသက်တမ်းဝန်ကြီးချုပ်ကာလမှာ ညီဝမ်းကွဲ ဗိုလ်ချုပ် ချိုင်ရာစစ်ရှင်နာဝါထရာကို ကာကွယ်ရေးစစ်ဦးစီးချုပ်A ဖြစ်ခန့်A ပ်ခဲ့ပါတယ်။ တောင်ပိုင်းထိုင်းမူဆလင် ပုန်ကန်မှုဖြစ်လာ တော့ မူဆလင်ဘာသာဝင်ဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ် ဆွန်သီဘွန်ရာရပ်ဂလင် ကို ကာကွယ်ရေး စစ်ဦးချုပ်A ဖြစ်ခံA ပ်ခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ ဒုတိယ သက်တမ်းကာလမှာ သူ့မိသားစုပိုင် ရှင်းကုမ္ပဏီရဲ့ ငွေကြေးကြွယ်ဝမှုဟာ ကြောက်ခမန်းလိလိ ကြွယ်ဝချမ်းသာလာတော့တယ်။ သူ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လို့ သူ့မိသားစုပိုင် ရှင်းကော်ပရေးရှင်းဟာ စီးပွားရေးမှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေပိုမို ရရှိခဲ့တယ်။ ပါလီမန်ကို A ၁ဏာရှင်ဆန်ဆန် လက်ဝါးကြီးAုပ်ထားနိုင်မှု၊ သူ့မိသားစုပိုင် ကုမ္ပဏီတွေရဲ့ A ဆမတန်ကြွယ်ဝချမ်းသာလာမှု၊ သူ့ကို ဝေဖန်တဲ့ မီဒီယာနှင့် သတင်းစာတွေရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်လာမှု၊ ဘန်ကောက်နေ လူလတ်တန်းစားတွေရဲ့ သက်ဆင်ဆန့်ကျင်သောလှုပ်ရှားမှု၊ People's Alliance for Democracy:PAD လှုပ်ရှားမှု တွေဟာ နောက်ထပ် ၁၉ စက်တင်ဘာ ၂၀၀၆ ခုနှစ် A ၁ဏာသိမ်းမှုဆီကို ဦးတည်ခဲ့တော့တယ်။ တက်ဆင် ကုလသမဂ္ဂ A ထွေထွေညီလာခံကို သွားနေစဉ်မှာ သွေးမြေမကျတဲ့ A ၁ဏာသိမ်းမှုကို သူခန့်A ပ်ခဲ့တဲ့ တောင်ပိုင်းမွတ်ဆလင် Aုံကြွမှုကို ကိုင်တွယ်ဖို့A တွက် မွတ်ဆလင်ဘာသာဝင်ဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆွန်သီဘွန်ရာရပ်ဂလင် ဦးဆောင်ပြီး A ၁ဏာသိမ်းခဲ့တယ်။ A ၁ဏာသိမ်းစစ်Aုပ်စုဖွဲ့တဲ့ Council for National Security မှ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်း ဆူရာယွတ်ချူလာနွန် ကို ယာယီ ဝန်ကြီးချုပ်A ဖြစ် ဘုရင့်ထောက်ခံမှုကို ယူပြီး ခန့်A ပ်ခဲ့ပါတယ်။ CNS A ၁ဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်တွေက ၉၇ ခုနှစ် A ခြေခံUပဒေကို တစ်နှစ်A တွင်း ပြန်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပြီးတာနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကို လည်း တစ်နှစ်A တွင်းပြန်လည်ကျင်းပပေးမယ်လို့ ကတိပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ မြန်မာ စစ်တပ် နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ ထိုင်းစစ်တပ် နဲ့ မြန်မာစစ်တပ်ဟာ စိတ်နေစိတ်ထား မြင့်မြတ်မှု A ဆင့်A တန်း A များကြီးကွာ သွားပါပြီ။ ထိုင်းစစ်တပ် A ကြီးA ကဲကနေ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာကြတဲ့ သူတော်တော်များများဟာ ချူလာချွန်ကလောင် တော်ဝင်စစ်တပ် A ကယ်ဒမီ (Chulachomklao Royal Military Academy) ဆင်းတွေဖြစ်ကြတာများပါတယ်။ A`ဒီ တော်ဝင်စစ်တပ် A ကယ်ဒမီကျောင်းဟာ သိပ်ပြီး စစ်စည်းကမ်းရှိသေရပြီး၊ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး နှင့် သိပ္ပံရေးရာတွေကို A ပြင်းA ထန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးတဲ့ ကျောင်းတစ်ကျောင်းပါ။ ကမ္ဘာမှာ နာမည်ကြီးတဲ့ စစ်ကျောင်းတွေနဲ့ ယှဉ်လို့ရပါတယ်။ "A" list ရှိတဲ့ စစ်ကျောင်းတကျောင်းပါ။ ယာယီ ဝန်ကြီးချုပ် ဆူရာယွတ်ချူလာနွန် ကလည်း A`ဒီ စစ်ကျောင်းထွက်တယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် A ခြေခံUပဒေကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲဖို့ A တွက် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ဘုရင့် A တည်ပြုချက်ကို ရယူပြီး လူထုညီလာခံလုပ်ဖို့A တွက် (National Assembly) A ဖွဲ့ဝင် A ယောက်နှစ်ထောင်ကို ခန့်A ပ်ခဲ့တယ်။ ၁၉ ဩဂုတ်လ ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှာ လူထုဆန္ဒခံယူပွဲလုပ်ပြီး ၂၀၀၇ ခုနှစ် A ခြေခံUပဒေကို A တည်ပြုခဲ့တယ်။ ဆန္ဒခံယူပွဲမှာ A ခြေခံUပဒေ A သစ်ဟာ ၅၇ ရာခိုင်နှုန်းရရှိခဲ့တဲ့A တွက် A တည်ဖြစ် သွားတယ်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် A ခြေခံUပဒေကို permanent constitution လို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြတယ်။ A`ဒီ A ခြေခံUပဒေမှာ parliamentary dictatorship လိုဟာ မျိုးထပ်ပြီး မဖြစ်ပေါ်ဖို့A တွက် ဝန်ကြီးချုပ်ကို A များဆုံး ဒုတိယ A ကြိမ် သက်တမ်းA ထိပဲ ထမ်းဆောင်ဖို့၊ ဝန်ကြီးချုပ်ကို A ယုံA ကြည်မရှိA ဆိုတင်သွင်းနိုင်ရန် လွယ်လင့်တကူဖြစ်ဖို့ A တွက် ရေးဆွဲထားတဲ့ A ခြေခံUပဒေပါ။ နောက် A ၁ဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်တွေကို လွတ်ငြိမ်းခွင့်ကိုလည်း ၂၀၀၇ခုနှစ် A ခြေခံUပဒေမှာ ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီ A ခြေခံ Uပဒေဟာလဲ ဘယ်လောက်A ထိ ခံမယ် ဆိုတာ စောင့်ကြည့်ရမှာပါ။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် A ခြေခံUပဒေမှာ UပဒေပြုA ၁က်လွှတ်တော် A မတ် ၅၀၀ ထဲမှ A ယောက်နှစ်ရာရှိမှ ဝန်ကြီးချုပ်ကို A ယုံA ကြည်မရှိ A ဆိုတင်သွင်းလို့ရပါတယ်။ CNS A ၁ဏာသိမ်း စစ်ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆွန်သီက A ယောက် တစ်ရာ ရှိခဲ့ရင် A ယုံA ကြည်မရှိ A ဆိုကို တင်သွင်းနိုင်သင့်တယ်လို့ A ဆိုပြုခဲ့တယ်။ A`ဒီ A ဆိုဟာ A တည်

ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် A ခြေခံUပဒေA သစ်ဟာ တည်ငြိမ်တဲ့ A စိုးရတစ်ရပ်ကို မဖြစ်ပေါ်စေဘူးလို့ ပညာရှင်တော်တော်များများက ဝေဖန်ခဲ့ကြတယ်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် A ခြေခံUပဒေ A သစ်မှာ သက်ဆင်လက်ထက်မှာ လုပ်ခဲ့သလို ပါတီတွေ A ချင်းချင်း ပူးပေါင်းပြီး၊ စွမ်းA ၁းကြီးမားတဲ့ ပါတီတစ်ခုတည်းဖြစ်CA ၁င် လုပ်သလိုမျိုး လုပ်လို့မရCA ၁င် တားဆီးတဲ့ Uပဒေကို A ခြေခံUပဒေA သစ်ထဲမှာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် A တွင်းမှာ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ကြီးမားတဲ့ ပါတီကြီး နှစ်ခုဖြစ်တဲ့ Democrat party နဲ့ Thai Rak Thai (Thaksin's party) တို့ဟာ တရားရုံးမှာ ရွေးကောက်ပွဲ Uပဒေတွေ ငြိစွန်းမှုရှိမရှိကို စစ်ဆေးခံရတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲ Uပဒေတွေချိုးဖောက်တဲ့လုပ်ရပ် (မဲဝယ်မှုတွေ A ပါA ဝင်) တွေ့ရှိခဲ့ရင် ပါတီကို ဖျက်သိမ်းရမှာပါ။ Democrat party ကတော့ ငြိစွန်းမှုမရှိလို့ ပါတီကို မဖျက်သိမ်းခဲ့ရပါ။ Thai Rak Thai party ကတော့ (၃၀) မေလ ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှာ ဖျက်သိမ်းခဲ့ရပါတယ်။ Thai Rak Thai party ရဲ့ ဦးဆောင် ကော်မတီဝင် ၁၁၁ ယောက်ကို နိုင်ငံရေးမှာ ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ငါးနှစ်A ထိ တားမြစ်ခံခဲ့ရတယ်။ A ခြေခံUပဒေ A တည်ဖြစ်တာနဲ့ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက် ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှာ ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီရွေးကောက်ပွဲမှာ ပါတီပေါင်း (၇)ခု ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါတယ်။ People's Power Party က မဲဆန္ဒနယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ (၄၀၀) မှာ (၁၉၉) နေရာ၊ Democrat party က (၁၃၂) နေရာ၊ Chat Thai party က (၃၃) နေရာ၊ Phak Pua Paendin Party (for the motherland) က (၁၇) နေရာ၊ Ruam Jai Thai Chat Pattana (Thais United National Development Party) က (၈) နေရာ၊ Phak Matchima Thippathai (Neutral Democratic Party) က (၇) နေရာ၊ Paracha Raj Party (Royal People Party) က (၄) နေရာ A နိုင်ရရှိခဲ့ကြတယ်။ ပါတီက တင်သွင်းတဲ့ မဲဆန္ဒနယ်ဆိုင်ရာ A ချိုးကျ (Party list candidates) CA ၁က်လွှတ်တော် (ခေါ်) Uပဒေပြုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် နေရာ ပေါင်းဟာ (၈၀) နေရာရှိပါတယ်။ Proportional candidates လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။ A`ဒီ မဲဆန္ဒနယ်ဆိုင်ရာ ပါတီ A ချိုးကျ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် နေရာ (၈၀)မှာ People's Power Party က (၃၄) နေရာ၊ Democrat party က (၃၃) နေရာ၊ Chat Thai party က (၄) နေရာ၊ Phak Pua Paendin Party (for the motherland) က (၇) နေရာ၊ Ruam Jai Thai Chat Pattana (Thais United National Development Party) က (၁) နေရာ တို့ကို A နိုင်ရရှိခဲ့ကြပါတယ်။ PPP ဟာ ဒီမိုကရစ် ပါတီမှလွဲ၍ တစ်ခြားမဲဆန္ဒနယ် A နိုင်ရပါတီ (၅)ခုနဲ့ ညှိနှိုင်းပေါင်းဖွဲ့နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ppp ပါတီခေါင်းဆောင် ဆာမတ်ဆွန်ဒါရာဗတ်ချ်ဟာ ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ (၃၃) ယောက်မြောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပါတယ်။ ppp ပါတီရဲ့ ပေါ်လစီ ဝါဒ တွေဟာ A ရင် သက်ဆင်ရဲ့ ပါတီဖြစ်တဲ့ ထိုင်းရပ်ခ်ထိုင်းပါတီရဲ့ ပေါ်လစီတော်တော်များကို A ခြေခံထားပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်သစ် ဆာမတ် ဟာ A စိုးရသစ်ကို ထိုင်းတပ်မတော် ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ A တူ ဦးဆောင်သွားနိုင်၊ မသွားနိုင် ဆိုတာတော့ စောင့်ကြည့်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ CNS A ၁ဏာသိမ်း စစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ရွေးကောက်ပွဲမှ A နိုင်ရပါတီရဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့ A စိုးရA ဖွဲ့ကို သစ္စာခံမှာပဲဖြစ်တယ် ppp ပဲ တက်တက်၊ ဘယ်ပါတီပဲ တက်တက် သူတို့ဟာ A`ဒီ A စိုးရသစ်ကို သစ္စာစောင့်သိမှာပဲ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်ခင်ကတည်းက A တိA လင်းပြောဆိုခဲ့ပြီးသားဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံက နA ဖ စစ်တပ်နဲ့ ဘယ်လောက်ကွာလဲဆိုတာ စာဖတ်သူ မြန်မာပြည်သား တယောက် A နေနဲ့ စဉ်းစားကြည့်စရာကို မလိုတော့ပါ။ ကျနော်ဒီစာကို ကိုးကားတင်ပြ ရေးသားထားခြင်းဟာ တစ်ဖက်ထိုင်းနိုင်ငံရဲ့ A ကြိမ်ကြိမ်A ၁ဏာသိမ်းခဲ့တဲ့ စစ်တပ်ဟာ သူတို့ တိုင်းပြည် ခေတ်နောက်မကျCA ၁င် ထိမ်းရှက်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ တစ်ဖက် A ရပ်သား A တိုက်A ခံတွေရဲ့ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုကို လက်ခံခဲ့ကြတယ်။ ပြည်သူ့ ဆန္ဒ A စစ်A မှန်ကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး A ၁ဏာA တွက် ခေါင်းမမာခဲ့ကြပါ။ ကျနော်တို့ မြန်မာပြည်က စစ်တပ်ဟာ ၆၂ ခုနှစ် နေဝင်းဦးဆောင်တဲ့ လက်တဆုပ်စာ လူတန်းစားA တွက် A ၁ဏာသိမ်းတယ်၊ နောက် (၂၆) နှစ်ကြာCA ၁င် နိုင်ငံကို ဆင်းရဲမွဲတေCA ၁င် A ုပ်ချုပ်သွားခဲ့တယ်။ နောက် လက်သစ် စစ်A ၁ဏာရှင်တစ်စုဟာ စက်တင်ဘာ (၁၈)ရက် ၁၉၈၈ ခုနှစ် မှာ ရှစ်လေးလုံး လူထုလှုပ်ရှားမှုကို A ကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲခဲ့တယ်၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲရလာဒ်ကိုလည်း လျစ်လျူရှုဖို့ ကြိုးစားနေဆဲလည်းဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ပေးခဲ့တဲ့ ကတိစကားကိုလည်း

ဖျက်ဖို့ရာ ဝန်မလေးကြဘူး။ A ခု တိုင်းပြည်ကို ပြန်ကြည့်သင့်ပါတယ်။ စစ်တပ်တခုလုံးဟာ လက်တဆုပ်စာ နA ဖ စစ်ဘုရင်ရူး၊ A ဂဏာရူး၊ ပစ္စာရူး လူတန်းစားတွေ A တွက် မဖြစ်သင့်ပါ။ ကျနော်ယုံကြည်နေတယ်၊ တော်လှန်ရဲတဲ့ ဗိုလ်ကြီး Aုန်းကျော်မြင့်တို့လို မျိုးချစ် သူရဲကောင်း စစ်သားစစ်စစ်တွေ တပ်မတော်ထဲမှာ ရှိနေကြပါတယ်။ A ဖက်ဖက် ယိုယွင်း ပျက်ဆီးနေတဲ့ နိုင်ငံကို ကယ်တင်ဖို့ နဲ့ လက်တဆုပ်စာ A ဂဏာရူး၊ ပစ္စာရူး နA ဖ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေကို ဖယ်ရှားဖို့၊ ပြည်သူတွေတောင်းတနေသော ပြည်သူ့ ဒီမိုကရေစီ စစ်စစ်ကို ဖော်ဆောင်ဖို့ A ချိန်ကျရောက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်မျှော်လင့်A ဒးကိုးစွာ တိုက်တွန်းA ပ်ပါတယ်။

ကိုးကားစုစည်းတင်ပြသူ-
ရဲကျော်ေA ာင် (မန္တလေး)
ဖေဖော်ဝါရီ (၁)ရက်၊ ၂၀၀၈။

ကိုးကားစာAုပ်များ နှင့် A င်တာနက်စာမျက်နှာ--

- The Thai Government and Economy (Public Relations Department, Office of the Prime Minister)
- A window on Thai History (B.J.Terwiel, Editions Duang Kamol, Bkk)
- Prehistory of the Indo-Malaysian Archipelago (Sydney: Academic press, 1985)
- http://en.wikipedia.org/wiki/Thai_constitution
- http://en.wikipedia.org/wiki/Suchinda_Kraprayoon
- http://en.wikipedia.org/wiki/Thaksin
- http://en.wikipedia.org/wiki/Thailand_political_crisis_2005-2006